

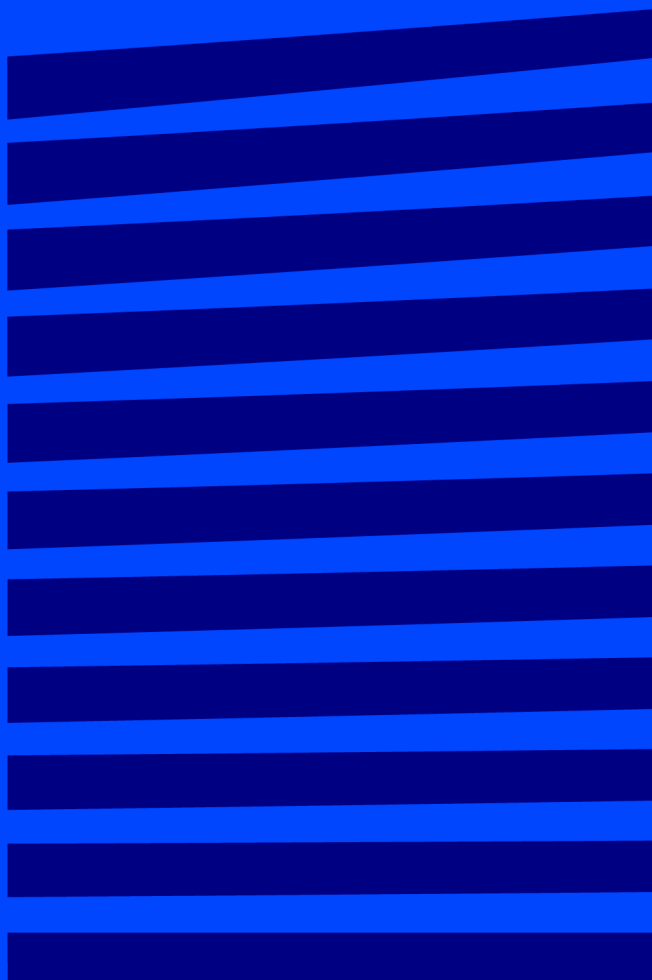


EURÓPA MÁ NA VÝBER

**POLITICKÉ USMERNENIA
PRE BUDÚCU EURÓPSKU KOMISIU
2024 – 2029**

Ursula von der Leyen

kandidátka na predsedníčku Európskej komisie



Štrasburg
18. júla 2024

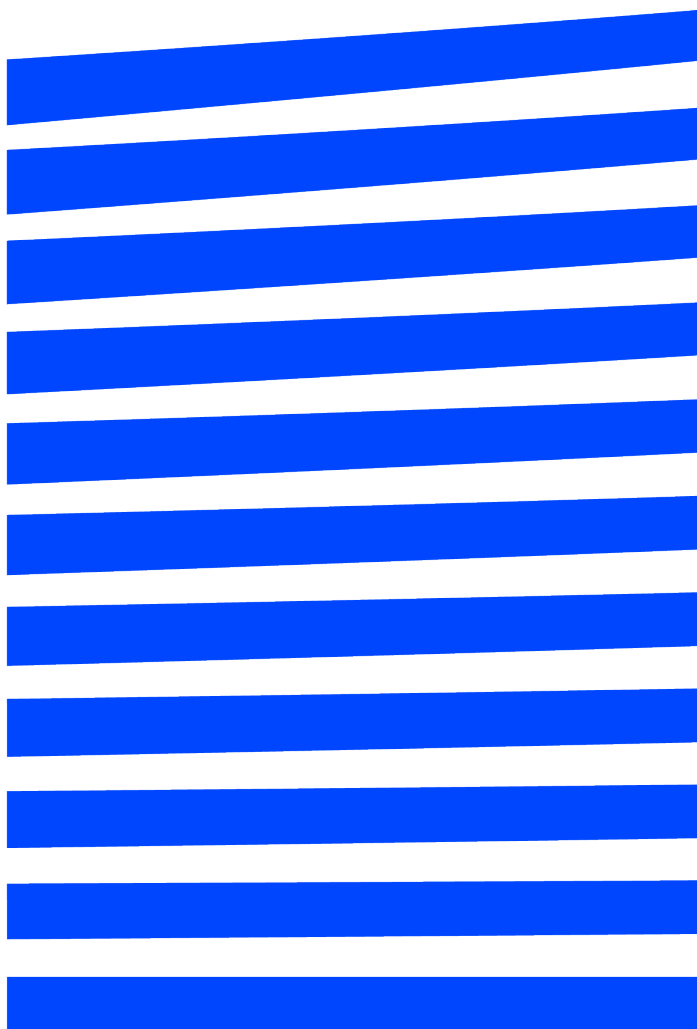


EURÓPA MÁ NA VÝBER

**POLITICKÉ USMERNENIA
PRE BUDÚCU EURÓPSKU KOMISIU
2024 – 2029**

Ursula von der Leyen

kandidátka na predsedníčku Európskej komisie



Štrasburg
18. júla 2024



EURÓPA MÁ NA VÝBER

Celoeurópska kampaň pred tohtoročnými európskymi voľbami nám pripomenula, čo robí našu Úniu tým, čím je. V tej istej chvíli sa zišlo takmer 500 miliónov ľudí s rôznorodým kultúrnym zázemím, zložitou minulosťou a odlišným pohľadom na svet, aby vyjadrili svoje želanie pre celú Úniu 27 krajín. Tým, že volia, zároveň prispievajú k budovaniu spoločnej európskej identity, ktorú spája naša bohatá a rozmanitá kultúrna mozaika. V tom spočíva najväčšia sila Európy. **Európa je teda viac než len konštruktom či projektom. Európa je našim domovom: unikátny celok zjednotený v rozmanitosti.**

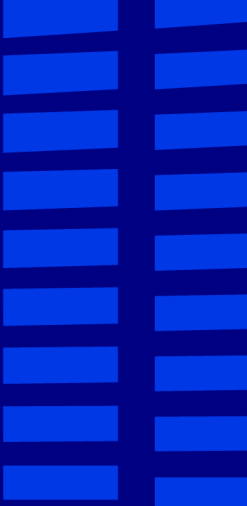
Či už to boli prvovoliči v rekordnom počte alebo ľudia, ktorí hlasovali zatiaľ vo všetkých európskych voľbách, všetci vyjadrili svoje nádeje a túžby po zdravšej a prosperujúcej budúcnosti. Poukázali však aj na skutočnosť, že sme sa ocitli v dobe úzkosti a neistoty. V súvislosti so súčasnou nestabilitou a neistotou, ktorú vyvolávajú životné náklady, náklady na bývanie a podnikanie, ale aj spôsob riešenia problémov, ako je migrácia, majú Európania skutočné obavy a pochybnosti. Tie sa týkajú bezpečnosti na domácej pôde aj vojen na Ukrajine a Blízkom východe. Ľudia sa zároveň obávajú, že Európa často nie je dostatočne rýchla, že môže byť buď príliš vzdialená alebo príliš zaťažujúca.

Všetky tieto očakávania a obavy sú skutočné, oprávnené a treba na ne reagovať. Preto **považujem za nevyhnutné, aby sa v Európe udržal demokratický stred.** Avšak ak sa má tento stred udržať, musí sa vysporiadať s rozsahom obáv a výziev, ktorým ľudia v živote čelia. Ak by sme v tom zlyhali, vyvolalo by to odpor a polarizáciu. Tak vzniká úrodná pôda pre tých, ktorí zdanlivo ponúkajú zjednodušujúce riešenia, ale v skutočnosti chcú naše spoločnosti destabilizovať.

Na tomto horizonte sa črtá obdobie hlbokých zmien pre našu spoločnosť a bezpečnosť, našu planétu aj hospodárstvo. Rýchlosť zmien môže byť destabilizujúca a v niektorých prípadoch môže viesť k pocitu straty sveta, aký zvykol byť, a obavám o svet budúci.

To všetko spolu s dôsledkami volieb a udalosťami vo svete s ostrejšou konkurenciou posúva Európu do turbulentných čias, ktoré ňou môžu otriasť. Riziká sú skutočné, úlohy aktérov závažné.

Európa má teraz jasne na výber.



Môžeme si vybrať, či budeme čeliť neistému svetu okolo nás osamote. Alebo naše spoločnosti zjednotíme na základe našich hodnôt.

Môžeme si vybrať závislosť a dopustiť, aby nás naše rozpory oslabili. Alebo byť odvážni v ambíciách a konať suverénne v spolupráci s našimi partnermi po celom svete.

Môžeme si vybrať, že nové skutočnosti a rýchlosť zmien budeme ignorovať. Alebo budeme svet a hrozby okolo nás nahliadať jasne bez prikrášľovania.

Môžeme si vybrať, že necháme prevážiť extrémistov a ľudí pripravených na ústupky. Alebo sa postarať o to, že naše demokratické sily zostanú pevné.

Domnievam sa, že najväčšie výzvy našej éry – od bezpečnosti až po zmenu klímy a konkurencieschopnosť – možno vyriešiť len spoločne. **Hrozby okolo nás sú priveľké na to, aby sa dali riešiť individuálne. Naše príležitosti sú príliš veľké na to, aby sme ich dokázali využiť sami.**

Preto si myslím, že Európa si musí vybrať svoju najlepšiu možnosť: Úniu.

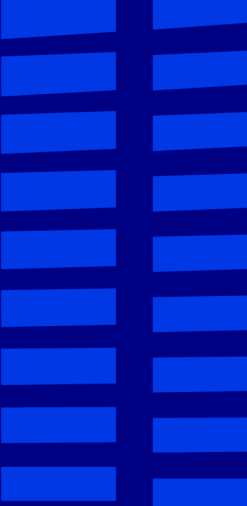
Vychádzam pri tom z hlbokého presvedčenia, že len Európa dokáže čeliť našim generačným výzvam v tomto nestabilnom svete – či už ide o podporu Ukrajiny tak dlho, ako to bude potrebné, ochranu našej planéty, sociálnu spravodlivosť, ochranu demokracie, podporu živobytia, priemyslu a poľnohospodárov alebo vedúce postavenie v prelomových technológiách, ktoré budú formovať svet po zvyšok tohto storočia.

Za posledných päť rokov Európa ukázala, čo vie dosiahnuť, ak na tom pracuje spoločne. Keď koná rýchlo a využíva pri tom svoju veľkosť a silu – tak sme konali pri zabezpečovaní vakcín pre každý členský štát súčasne. Keď je odvážna a ambiciózna – takí sme boli pri dvojakej zelenej a digitálnej transformácii a našom pláne obnovy NextGenerationEU. Keď je jednotná – takí sme, odkedy v tých najtemnejších a najťažších časoch spoločne podporujeme Ukrajinu, slobodu a demokraciu.

Nastal čas, aby sa Európa opäť kolektívne pozdvihla.

Ide o spoločnú zodpovednosť za všetkých európskych voličov, ale aj všetkých tých, ktorí mávajú európskou vlajkou od Kyjeva cez Kišiňov a Tbilisi až po západný Balkán, a tých, ktorí žiadajú európsku budúcnosť v uliciach miest celej Únie a kontinentu. Musíme sa na túto budúcnosť pripraviť, a to podporou všetkých kandidátskych krajín na ich zásluhami určovanej ceste do našej Únie a prípravou našej Únie na budúcnosť zásadnými reformami.

To, akú Úniu si vyberieme, nemožno obmedziť na binárnu otázku, či chceme viac alebo menej Európy. Do týchto čias **potrebujeme Úniu, ktorá bude rýchlejšia a jednoduchšia, sústredenejšia a jednotnejšia, ktorá bude viac podporovať ľudí a podniky.** Potrebujeme Úniu, ktorá koná tam, kde má pridanú hodnotu a kde sa všetci spolu zmobilizujeme – inštitúcie



EÚ, národné a regionálne vlády, súkromný sektor, sociálni partneri, občania a občianska spoločnosť – za jasným cieľom a s kolektívnym poslaním.

Za posledných päť rokov sme toho spoločne veľa dosiahli, či už ide o Európsku zelenú dohodu, nástroj NextGenerationEU, Pakt o migrácii a azyle alebo Európsky pilier sociálnych práv. **Musíme ďalej napredovať k všetkým našim cieľom vrátane tých, ktoré sú stanovené v Európskej zelenej dohode, a v tom aj vytrváme.**

Teraz sa musíme zamerať na uskutočnenie toho, na čom sme sa dohodli, úzko spolupracovať so všetkými aktérmi a sústrediť sa na naše veľké výzvy. Preto chcem predstaviť súbor cielených kolektívnych zámerov na obdobie do roku 2030 a po ňom s jasnými cieľmi a výsledkami v týchto prioritných oblastiach.

Obrana a bezpečnosť. Udržateľná prosperita a konkurencieschopnosť. Demokracia a sociálna spravodlivosť. Vedúce postavenie vo svete a výsledky v Európe.

Politické usmernenia predstavujú náš plán pre európsku silu a jednotu. Stanovujú sa tu priority, ktoré vychádzajú z mojich konzultácií a spoločných diskusií s demokratickými silami v Európskom parlamente, ako aj zo strategického programu Európskej rady na roky 2024 – 2029. Nejde o vyčerpávajúci pracovný program, ale skôr o smerovanie nášho spoločného úsilia.

V najbližších piatich rokoch sa rozhodne o postavení Európy vo svete počas nasledujúcich piatich desaťročí. Rozhodne sa o tom, či budeme našu budúcnosť formovať my alebo či necháme, aby ju formovali udalosti alebo iní aktéri.

Som presvedčená, že v dobe ťažkostí a neistoty si Európa musí vybrať jednotu a odvážiť sa k veľkým myšlienkam aj činom. Obstáť zoči-voči dedičstvu našej minulosti, priniesť výsledky pre súčasnosť a pripraviť silnejšiu Úniu na budúcnosť.

To je hnacou silou týchto usmernení a všetkého, na čom chcem v nasledujúcich piatich rokoch spolupracovať s Parlamentom a členskými štátmi.

Nový plán pre udržateľnú prosperitu a konkurencieschopnosť Európy

Európa bola vždy kontinentom priemyslu, podnikania a inovácií, ktorý vďaka priemyselným a technologickým revolúciám, globálnej konkurencii a meniacim sa spoločnostiam neustále nachádza nové riešenia.

Za túto silnú stránku do veľkej miery vďačíme nášmu jedinečnému sociálnemu trhovému hospodárstvu, ktoré oproti konkurentom poskytuje Európe mnoho výhod.

Našu konkurencieschopnosť však stále obmedzuje príliš veľa štrukturálnych bŕzd. Naše podniky pôsobia v turbulentnom svete s väčšou mierou nekalej súťaže, vyššími cenami energie, nedostatkom zručností a pracovných síl a ťažkosťami v prístupe k potrebnému kapitálu.

Na vlastné oči sme videli, aká nebezpečná je závislosť či narušené dodávateľské reťazce. Ukázalo sa to na dodávkach liekov počas pandémie, ako aj na Putinovom vydieraní energiou alebo čínskom monopole na základné suroviny pre batérie alebo čipy.

Z dnešných svetových pretekov vyplynie, kto ako prvý dosiahne klimatickú neutralitu a kto vyvinie technológie, ktoré budú formovať globálne hospodárstvo v ďalších desaťročiach.

Európa si nemôže v tejto súťaži dovoliť zaostávať a stratiť svoju konkurenčnú výhodu, ani nemôže žiadne strategické zraniteľné miesta nechať nechránené.

Máme toho veľa, na čom môžeme stavať – od masívnych investícií do čistých a digitálnych technológií z nástroja NextGenerationEU až po prístup v oblasti suverenity, na ktorom sa vedúci predstavitelia dohodli vo Versailles.

Máme veľa výhod, ktoré nám poskytujú náskok pred konkurenciou: od výskumníkov a univerzít svetovej úrovne až po prosperujúce malé podniky a stabilné prostredie založené na zásadách právneho štátu a rovnakých podmienkach.

Avšak vzhľadom na rozsah výziev a príležitostí musíme sa teraz rýchlejšie spoločne posunúť omnoho ďalej, aby sme zabezpečili konkurencieschopnosť, prosperitu a spravodlivé zaobchádzanie. Pri tomto úsilí budem vychádzať aj z nadchádzajúcej správy Maria Draghiho o konkurencieschopnosti.

Potrebuje nový plán európskej prosperity na:

- *uľahčenie podnikania a prehĺbenie nášho jednotného trhu,*
- *vypracovanie Dohody o čistom priemysle v záujme dekarbonizácie a znižovania cien energie,*
- *umiestnenie výskumu a inovácie do centra nášho hospodárstva,*
- *zvýšenie produktivity širším využívaním digitálnych technológií,*
- *masívne investovanie do našej udržateľnej konkurencieschopnosti,*
- *riešenie nedostatku zručností a pracovnej sily.*

Uľahčovanie podnikania

Kľúčom k našej konkurencieschopnosti je jednotný trh Európy. Umožňuje voľný pohyb tovaru, služieb, peňazí a ľudí, čo otvára trhy a uľahčuje život ľuďom, spoločnostiam a investorom.

Jeho prínos by však mohol byť oveľa väčší. Potrebuje **nový impulz na dobudovanie jednotného trhu** v takých odvetviach, ako sú služby, energetika, obrana, financie, elektronické komunikácie a digitálne technológie. Naším spoločnostiam – najmä malým a stredným

podnikom (MSP) – to umožní rozšíriť činnosť a využívať trh čo najlepšie.

Som presvedčená, že potrebujeme **nový prístup k politike hospodárskej súťaže**, ktorý sa lepšie prispôsobí našim spoločným cieľom a ktorý spoločnosti viac podporí pri rozširovaní ich činnosti na svetových trhoch, pričom zároveň zaručí rovnaké podmienky. Mal by sa odzrkadliť v tom, ako posudzujeme fúzie, aby sa v plnej miere zohľadnili inovácie a odolnosť.

Zabezpečíme, aby politika hospodárskej súťaže držala tempo s vyvíjajúcimi sa globálnymi trhmi a predišla koncentraciám na trhu, ktoré zvyšujú ceny či znižujú kvalitu tovaru alebo služieb pre spotrebiteľov.

Dvadsaťštyri miliónov európskych malých a stredných podnikov vytvára kvalitné pracovné miesta, ktoré sú tesne zviazané s miestnymi komunitami. Podobne ako väčšie spoločnosti sa však stále potýkajú s primárnymi ťažkosťami.

Podnikanie v Európe musíme ul'ahčiť a urýchliť.

Presadím, aby rýchlosť, ucelenosť a zjednodušenie boli kľúčovými politickými prioritami vo všetkom, čo robíme.

Každý komisár dostane za úlohu, aby sa sústredil na znižovanie administratívnej záťaže a zjednodušenie vykonávania: menej byrokracie a vedenia výkazov, viac dôvery, lepšie presadzovanie predpisov, rýchlejšie udeľovanie povolení.

Budú viesť pravidelné **dialógy o vykonávaní** so zainteresovanými stranami o tom, ako čo najlepšie zosúladiť vykonávanie s realitou v praxi.

Budú spolupracovať s podpredsedom pre vykonávanie, zjednodušenie a medziinštitucionálne vzťahy, aby sa **celé acquis EÚ podrobilo záťažovým testom**.

Na základe toho predložíme návrhy na **zjednodušenie, konsolidáciu a kodifikáciu právnych predpisov**, aby sa odstránili akékoľvek presahy a rozpory pri zachovaní ich vysokej kvality.

Takisto sa budeme zaoberať spleťou vnútroštátnych právnych predpisov, čo komplikuje podnikanie v rôznych krajinách EÚ. Tým, že znížime náklady spojené s neúspechom, ul'ahčíme inovátorom cestu k úspechu.

Na podporu tohto cieľa navrhнем nový právny status pre celú EÚ, čo **pomôže inovačným spoločnostiam rásť**. Bude mať podobu tzv. 28. režimu, ktorý umožní spoločnostiam využívať v určitých oblastiach jednoduchší a harmonizovaný súbor pravidiel.

Takisto musíme lepšie podporovať podniky, ktoré sa veľkosťou a finančnými možnosťami nemôžu porovnávať s veľkými korporáciami. Často sú cieľom akvizícií na účel likvidácie zo strany zahraničných spoločností, ktoré sa usilujú o ich odstránenie ako možného zdroja budúcej konkurencie.

Zavedieme **novú kategóriu „malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou“** a posúdime, kde je doterajšia regulácia platná pre veľké spoločnosti priveľkou záťažou, neprimeraná alebo prekážkou ich konkurenčného rozvoja.

Aj budúce právne predpisy musia byť jednoduchšie a koncipované so zreteľom na malé podniky a v duchu subsidiarity. Dosiahne sa to najmä zavedením **novej kontroly vhodnosti z hľadiska MSP a konkurencieschopnosti**, ktorá zabráni zbytočnej administratívnej záťaži a zároveň uchová vysokú kvalitu.

Lepšia tvorba právnych predpisov však musí byť spoločnou úlohou, pri zapojení všetkých zúčastnených inštitúcií a zahrnutí všetkých príslušných legislatívnych procesov, a to od návrhu cez zmeny až po prijatie.

V tomto duchu navrhнем obnoviť **Medziinštitucionálnu dohodu o zjednodušení a lepšej tvorbe práva** tak, aby každá inštitúcia posudzovala vplyv a náklady jej zmien rovnako.

Aby sa zabezpečilo, že spoločne ďalej sledujeme **presadzovanie a vykonávanie**, takisto požiadam každého komisára, aby pre svoje zloženie výboru Európskeho parlamentu a Rady vypracoval výročnú správu o pokroku.

Dohoda o čistom priemysle

Takto nastavenými ambíciami v oblasti klímy sme dosiahli historický pokrok a ukázali sme, že môžeme úspešne znížiť naše emisie a že naše hospodárstvo môže zároveň rásť.

Musíme ďalej napredovať k cieľom stanoveným v Európskej zelenej dohode, a v tom aj vytrváme.

Tempo klimatickej krízy sa zrýchľuje. A súčasne máme naliehavú potrebu dekarbonizovať a industrializovať naše hospodárstvo.

Musíme sa zamerať na **vykonávanie existujúceho právneho rámca do roku 2030**, a to čo najjednoduchšie, najspravodlivejšie a nákladovo najefektívnejšie.

V prvých 100 dňoch v úrade **potrebujeme pripraviť novú Dohodu o čistom priemysle**, aby sme dosiahli konkurencieschopné odvetvia a kvalitné pracovné miesta.

V záujme dosiahnutia našich spoločných cieľov sa plnej miere zameriame na **podporu a vytvorenie vhodných podmienok pre spoločnosti**. Znamená to zjednodušenie, investovanie a zabezpečenie prístupu k lacným, udržateľným a bezpečným dodávkam energie a surovinám.

Tak sa vytvoria podmienky na dosiahnutie **cieľa 90 % zníženia emisií do roku 2040**, ktorý navrhujeme zakotviť do nášho **európskeho právneho predpisu v oblasti klímy**. Na každom stupni budeme ako s partnermi spolupracovať so zástupcami priemyslu, sociálnymi partnermi a všetkými zainteresovanými stranami.

Na podporu priemyselných odvetví a spoločností prechádzajúcich procesom transformácie predložíme **akt na urýchlenie dekarbonizácie priemyslu**.

Nasmerujú sa ním investície do infraštruktúry a priemyslu, najmä do energetickejšieho náročných odvetví. Podporia sa ním trhy s európskym vedúcim postavením v oblasti rozvoja, výroby a širšieho využívania čistých technológií v priemysle. Takisto napomôže urýchliť súvisiace postupy plánovania, verejného obstarávania a udeľovania povolení.

Musíme znížiť účty spoločností a domácností za energiu.

Vďaka opatreniam na európskej úrovni dosiahli obnoviteľné zdroje energie rekordne vysokú úroveň: v minulom roku predstavovali 50 % výroby elektrickej energie v EÚ. Závislosť od ruského zemného plynu sa podstatne znížila a úspory energie znížili celkovú spotrebu.

Nad'alej však čelíme mnohým výzvam. Aby sa znížili ceny a zabezpečilo, že spotrebiteľia profitujú z nižších výrobných nákladov na čistú energiu, musí sa zlepšiť fungovanie nášho trhu s energiou.

Budeme ďalej znižovať ceny energie pokračovaním v ďalšom odklone od fosílnych palív, a v rámci toho posilníme spoločné obstarávanie palív a vyvineme spôsob riadenia potrebný pre skutočnú **energetickú úniu**.

Zvýšime investície do infraštruktúry a technológií v oblasti čistej energie a zaradíme ich medzi priority.

Bude sa to týkať obnoviteľných zdrojov energie a nízkouhlíkových technológií, sieťovej infraštruktúry, uskladňovacích kapacít a dopravnej infraštruktúry pre zachytený CO₂. Investovať budeme aj do energetickej efektívnosti, digitalizácie nášho energetického systému a zavádzania vodíkovej siete.

Okrem toho musíme využiť silu a veľkosť nášho trhu, aby sme zabezpečili dodávky. Preto navrhne aktivovať a rozšíriť náš **mechanizmus agregácie dopytu** tak, aby nezahŕňal len plyn, ale aj vodík a kritické suroviny.

Budeme pracovať na nových **partnerstvách pre čistý obchod a investície**, aby sme pomohli zabezpečiť dodávky surovín, čistej energie a čistých technológií z celého sveta.

Chcem, aby Európa išla príkladom doma a zostala lídrom v medzinárodných rokovaníach o klíme, pričom sa bude vychádzať z nedávnych iniciatív EÚ v globálnych otázkach, ako je metán, stanovovanie cien uhlíka a globálne ciele v oblasti obnoviteľných zdrojov energie a energetickej efektívnosti.

Ešte pred konaním konferencie COP30 v Brazílii v roku 2025 predstavíme našu **globálnu víziu**

v oblasti klímy a energetiky. Zintenzívňime aj našu zelenú diplomáciu a v oblasti vonkajších aspektov našich politík budeme viac spolupracovať s krajinami mimo EÚ.

Aby sme dosiahli naše ciele v oblasti klímy, musíme takisto ľuďom uľahčiť prechod na udržateľnejšie možnosti. Týka sa to predovšetkým mobility. Cestovanie vlakom cez hranice je pre mnohých občanov stále priveľmi zložitá. Ľudia by mali mať možnosť využívať otvorené rezervačné systémy na kúpu cestovného naprieč Európou s viacerými poskytovateľmi bez toho, aby stratili právo na vrátenie peňazí alebo kompenzačné cestovné.

Na tento účel navrhujeme **nariadenie o jednotnom systéme na elektronickú rezerváciu a predaj lístkov** s cieľom zabezpečiť, aby si Európania mohli kúpiť jeden cestovný lístok na jednej platforme a nadobudnúť práva cestujúceho na celú svoju cestu.

Dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050 si bude vyžadovať širokú škálu inovačných technológií, a to v oblastiach od mobility až po energetiku. Napríklad, cieľ klimatickej neutrality do roku 2035 pre automobily vytvára predvídateľnosť pre investorov a výrobcov. Dosiahnutie tohto cieľa si bude vyžadovať technologicky neutrálny prístup, v rámci ktorého budú zohrávať úlohu e-palivá prostredníctvom cielej zmeny právnych predpisov v rámci plánovaného preskúmania.

Obehovejšie a odolnejšie hospodárstvo

Úsilie o dekarbonizáciu nášho hospodárstva bude súčasťou nášho pokračujúceho prechodu na udržateľnejší model výroby a spotreby, čím sa dlhšie zachová hodnota zdrojov v našom hospodárstve.

To bude účelom nového **aktu o obehovom hospodárstve**, ktorý pomôže vytvoriť dopyt na trhu po druhotných materiáloch a jednotný trh s odpadom, najmä v súvislosti s kritickými surovinami.

Predložíme nový **balík opatrení pre chemický priemysel** zameraný na zjednodušenie nariadenia

REACH a objasnenie „večných chemikálií“ (PFAS).

Musíme zabezpečiť, aby naše hospodárstvo bolo odolnejšie a menej závislé.

To je dôležité najmä v **zdravotníctve a vo farmaceutickom** odvetví. EÚ čelí vážnemu nedostatku zdravotníckych pomôcok a liekov, pričom získavanie antibiotík, inzulínu, liekov proti bolesti a iných výrobkov sa stáva čoraz obtiažnejším.

Na nápravu tohto problému navrhujeme **akt o kritických liekoch** s cieľom znížiť závislosť týkajúcu sa kritických liekov a zložiek, najmä pri výrobkoch, ktoré dodáva len niekoľko výrobcov alebo krajín.

Bude to súčasťou našej práce na dobudovaní **európskej zdravotnej únie** s diverzifikovanými dodávateľskými reťazcami, prístupom k najrozvinutejším liečebným postupom, odolnejšími systémami zdravotnej starostlivosti a strategickými zásobami kľúčových liekov. Musíme pokračovať v práci na antimikrobiálnej rezistencii.

Zintenzívňime aj našu prácu v oblasti **preventívneho zdravia**, najmä v oblasti duševného zdravia (aj v práci) a kardiovaskulárnych ochorení, ako aj v oblasti liečby degeneratívnych chorôb a výskumu autizmu. Toto úsilie bude nadväzovať na úspešný model európskeho plánu na boj proti rakovine.

Musíme tiež urobiť viac pre ochranu bezpečnosti našich systémov zdravotnej starostlivosti, ktoré sa čoraz častejšie stávajú terčom kybernetických a ransomvérových útokov. V snahe zlepšiť odhaľovanie hrozieb, pripravenosť a reakciu na krízu navrhнем počas prvých 100 dní mandátu **európsky akčný plán pre kybernetickú bezpečnosť nemocníc a poskytovateľov zdravotnej starostlivosti**.

Zvýšenie produktivity prostredníctvom širšieho využívania digitálnych technológií

Konkurencieschopnosť Európy obmedzuje nižšia produktivita v porovnaní s jej priamymi svetovými

konkurentmi. V tejto súvislosti je jadrom problému nedostatočné využívanie digitálnych technológií, čo má vplyv na našu schopnosť používať technológie na vývoj nových služieb a obchodných modelov.

Začneme tým, že sa zameriame na vykonávanie a presadzovanie digitálnych právnych predpisov prijatých počas posledného mandátu. Technologickí giganti musia prevziať zodpovednosť za svoju obrovskú systémovú moc v našej spoločnosti a ekonomike. Začali sme aktívne presadzovať akt o digitálnych službách a akt o digitálnych trhoch. Počas nadchádzajúceho mandátu **zintenzívime naše úsilie pri presadzovaní predpisov.**

Toto úsilie podporíme riešením výziev súvisiacich s **platformami elektronického obchodu**, aby sme zabezpečili, že spotrebiteľia a podniky budú môcť využívať rovnaké podmienky založené na účinných colných, daňových a bezpečnostných kontrolách a normách udržateľnosti.

Dosiahnutie našich digitálnych cieľov – a budovanie skutočného jednotného digitálneho trhu – by predstavovalo pre našu produktivitu a konkurencieschopnosť prelomovú zmenu.

Zintenzívime naše investície do ďalšej vlny hraničných technológií, najmä superpočítačov, polovodičov, internetu vecí, genomiky, kvantovej výpočtovej techniky, vesmírnych technológií a ďalších oblastí.

Európa je už vďaka **umelej inteligencii** lídrom na ceste k bezpečnejšej a dôveryhodnejšej umelej inteligencii, pričom nezanedbáva ani riešenie rizík vyplývajúcich z jej zneužívania.

Teraz musíme naše úsilie zamerať na to, aby sme sa stali svetovým lídrom v inováciách v oblasti umelej inteligencie.

Počas prvých 100 dní zabezpečíme prostredníctvom **iniciatívy tovární umelej inteligencie** prístup k novým superpočítačovým kapacitám prispôbeným na mieru startupom a priemyslu v oblasti umelej inteligencie.

Spolu s členskými štátmi, priemyslom a občianskou spoločnosťou vypracujeme aj **stratégiu využívania umelej inteligencie** s cieľom podporiť nové priemyselné využitia umelej

inteligencie a zlepšiť poskytovanie rôznych verejných služieb, ako napríklad zdravotnej starostlivosti.

V tomto duchu navrhнем zriadenie **Európskej rady pre výskum umelej inteligencie**, kde budeme môcť zhromaždiť všetky naše zdroje, podobne ako sa to deje v organizácii CERN.

Na podporu rozvoja umelej inteligencie a iných hraničných technológií **musí Európa využiť nevyužitý potenciál údajov.**

Prístup k údajom nie je len hlavnou hnacou silou konkurencieschopnosti (predstavuje takmer 4 % HDP EÚ), ale má aj zásadný význam pre produktivitu a spoločenské inovácie, od personalizovanej medicíny až po úspory energie.

Príliš veľa spoločností v Európe však má ťažkosti so získaním prístupu k údajom, ktoré potrebujú – zatiaľ čo veľké zahraničné technologické spoločnosti používajú európske údaje na podporu svojho podnikania.

Zabezpečíme vysokú úroveň ochrany údajov a zároveň podporíme spoločnosti – a to zlepšením otvoreného prístupu k údajom, najmä s cieľom podporiť MSP pri plnení oznamovacích povinností.

Európa potrebuje revolúciu v oblasti údajov.

Preto predložíme **stratégiu pre európsku dátovú úniu**. Bude vychádzať z existujúcich pravidiel týkajúcich sa údajov s cieľom zabezpečiť zjednodušený, jasný a súdržný právny rámec pre podniky a orgány verejnej správy na bezproblémovú výmenu údajov vo veľkom rozsahu a súčasne dodržiavať prísne normy v oblasti ochrany súkromia a bezpečnosti.

Výskum a inovácie ako ústredný prvok našej ekonomiky

Konkurencieschopnosť Európy – a jej postavenie v pretekoch smerom k čistej a digitálnej ekonomike – bude závisieť od spustenia novej éry tvorivosti a vynaliezavosti. To si vyžaduje, aby sa výskum a inovácie, veda a technika stali stredobodom nášho hospodárstva.

Zvýšime **naše výdavky na výskum**, aby sme sa mohli viac zamerať na strategické priority,

prelomový základný výskum a disruptívne inovácie a na vedeckú excelentnosť.

S týmto cieľom rozšírime Európsku radu pre výskum a Európsku radu pre inovácie.

Európa musí mať vedúce miesto aj v oblasti prieniku medzi vznikajúcou vedou, technológiami a priemyslom, pričom vďaka tomuto prepojeniu bude táto technologická revolúcia rýchlejšia a transformačnejšia.

Chcem, aby Európa čo najlepšie využila biotechnickú revolúciu. Biotechnológie – podporované umelou inteligenciou a digitálnymi nástrojmi – môžu pomôcť modernizovať celé odvetvia nášho hospodárstva, od poľnohospodárstva a lesného hospodárstva až po energetiku a zdravotníctvo.

S cieľom uľahčiť uvedenie biotechnológií z laboratória do továrne a potom na trh navrhujeme v roku 2025 nový **európsky akt o biotechnológiách**.

Bude to súčasťou širšej **stratégie pre európske vedy o živj prírode** s cieľom preskúmať, ako môžeme podporiť našu zelenú a digitálnu transformáciu a vyvinúť technológie s vysokou hodnotou.

Ak chceme byť lídrom v oblasti inovácií, musíme vytvoriť podmienky na to, aby sa výskumným pracovníkom darilo. To znamená poskytovať infraštruktúru a inovačné laboratória, ktoré potrebujú na testovanie a rozvoj nápadov prostredníctvom **nových verejno-súkromných partnerstiev**, ako sú napríklad spoločné podniky.

Znamená to aj prilákať nové talenty a udržať si najlepšie a najbystrejšie mozgy v Európe. Na tento účel chcem posilniť spoluprácu medzi výskumnými oddeleniami, vysokoškolským vzdelávaním a podnikmi – najmä posilnením našich **univerzitných aliancií**.

Našartovanie investícií

Toto bude investičná Komisia.

Musíme odblokovať finančné prostriedky potrebné na zelenú, digitálnu a sociálnu transformáciu. V úzkej spolupráci s **Európskou investičnou bankou** budeme maximalizovať

verejné investície, znásobovať súkromný kapitál a znižovať riziko s ním spojené.

Túto investíciu nemožno financovať len z verejných zdrojov. Dobudovanie únie kapitálových trhov by mohlo prilákať ďalšie investície vo výške 470 miliárd EUR ročne.

Pri riešení nedostatku súkromného kapitálu a našich stále príliš plytkých trhov musíme byť ambicióznejší.

Inovatívne európske spoločnosti a startupy by nemali byť nútené, aby sa pri financovaní svojej expanzie zameriavali na Spojené štáty americké, Áziu alebo iné trhy. Mali by mať možnosť nájsť to, čo potrebujú na svoj rast, aj v Európe.

Preto predložíme **opatrenia na zadržanie rizika** s cieľom uľahčiť komerčným bankám, investorom a rizikovému kapitálu financovanie rýchlo rastúcich spoločností.

V snahe odblokovať kapitál a zabezpečiť rovnaké podmienky preskúmate náš regulačný rámec, aby sme odstránili prekážky, ktoré obmedzujú objem európskeho kapitálu dostupného na financovanie inovácií.

Budeme sa zaoberať fragmentáciou našich finančných trhov, v dôsledku ktorej sa každoročne z EÚ na zahraničné trhy presúva 300 miliárd EUR pochádzajúcich z úspor európskych rodín.

Na tento účel budeme rozvíjať návrh uvedený v správe Enrica Lettu a navrhujeme **európsku úniu úspor a investícií** vrátane bankových a kapitálových trhov. Pomôže to využiť obrovské množstvo súkromných úspor v Európe na investovanie do inovácií a čistej a digitálnej transformácie.

Okrem súkromných úspor v Európe sú naše súčasné finančné nástroje na kapitálovom trhu dôležité na prilákanie úspor z celého sveta, keďže názov EÚ je veľmi bezpečným aktívom s atraktívnymi výnosmi.

Musíme tiež lepšie využívať verejné obstarávanie, ktoré predstavuje 14 % HDP EÚ.

Zvýšenie efektívnosti verejného obstarávania o 1 % by mohlo ušetriť 20 miliárd EUR ročne.

Verejné obstarávanie je jedným z hlavných nástrojov rozvoja inovatívnych tovarov a služieb a vytvárania vedúcich trhov s čistými a strategickými technológiami.

Preto navrhнем revíziu smernice o verejnom obstarávaní. To umožní, aby sa v určitých strategických odvetviach vo verejnom obstarávaní uprednostňovali európske výrobky. Pomôže to zabezpečiť najlepšiu pridanú hodnotu EÚ pre našich občanov, ako aj bezpečnosť dodávok pre životne dôležité technológie, výrobky a služby. Prinesie aj modernizáciu a zjednodušenie našich pravidiel verejného obstarávania, najmä s ohľadom na startupy a inovátorov v EÚ.

Pokiaľ ide o verejné financovanie a investície, hlavnou prioritou bude zabezpečiť využívanie zdrojov dostupných prostredníctvom nástroja NextGenerationEU a súčasného rozpočtu.

Pokiaľ ide o budúcnosť, Dohoda o čistom priemysle nám musí umožniť spoločne vo väčšej miere investovať do čistých a strategických technológií a do energeticky náročných priemyselných odvetví. Budúcnosť odvetvia čistých a špičkových technológií sa musí sformovať v Európe.

Preto predložím návrh na vytvorenie nového Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť, ktorý bude súčasťou nášho ďalšieho dlhodobého rozpočtu.

Tento investičný nástroj bude zameraný na investície do strategických technológií – od umelej inteligencie, vesmírnych technológií a čistých technológií až po biotechnológie –, aby sme zaistili vývoj a výrobu strategických technológií tu v Európe. A zaistí aj využitie potenciálu, ktorý nám dáva náš rozpočet na znásobenie súkromných investícií do našich spoločných cieľov a zníženie súvisiaceho rizika.

Európsky fond pre konkurencieschopnosť bude podporovať **dôležité projekty spoločného záujmu** (IPCEI), aby Európa mohla využiť svoju kolektívnu silu na spoločné investovanie do ambiciózných spoločných projektov, ako už ukazujú investície v menšom rozsahu v oblasti

baterií, vodíkových technológií a mikroelektroniky.

Mojím cieľom bude, aby **dôležité projekty spoločného záujmu boli jednoduchšie, a realizovali sa rýchlejšie**, čím sa urýchlili ich financovanie a rozbehnutie. Prvý nový súbor spoločných projektov bude navrhnutý začiatkom roka 2025.

Riešenie nedostatku zručností a pracovnej sily

Európa potrebuje radikálnu zmenu ambícií a opatrení – na všetkých úrovniach zručností a pre všetky typy odbornej prípravy a vzdelávania. Je to rovnako dôležité pre kariéru a vyhliadky ľudí, ako aj pre našu konkurencieschopnosť.

Na tento účel vytvoríme **úniu zručností** so zameraním na investície, vzdelávanie dospelých a celoživotné vzdelávanie, zachovanie zručností a uznávanie rôznych druhov odbornej prípravy, aby ľudia mohli pracovať v celej Únii.

Ústredným prvkom tohto úsilia bude **začlenenie celoživotného vzdelávania do vzdelávania a kariéry** a podpora odbornej prípravy a kariérnych vyhliadok učiteľov.

Zameriame sa na zlepšenie základných zručností a navrhнем **strategický plán vzdelávania v oblasti vedy, technológie, inžinierstva a matematiky (STEM)**. Cieľom bude riešiť znepokojujúci pokles výkonnosti a nedostatok kvalifikovaných učiteľov v oblastiach súvisiacich s vedou, technológiou, inžinierstvom a matematikou. Malo by tiež prilákať viac dievčat a žien k vzdelávaniu a kariérnym možnostiam v oblasti STEM.

Je tiež dôležité, aby sa odbornému vzdelávaniu a príprave (OVP) prikladal význam, ktorý si zaslúži. Pripravuje ľudí na prácu a poskytuje im zručnosti, ktoré podniky hľadajú. Preto predložím návrh **európskej stratégie pre odborné vzdelávanie a prípravu**, najmä s cieľom zvýšiť počet ľudí s osvedčením o vyššom odbornom vzdelávaní a príprave.

V rýchlo sa vyvíjajúcom hospodárstve musíme lepšie reagovať na potreby našich spoločností. **Posilníme a presmerujeme financovanie zručností** v rozpočte EÚ s cieľom zabezpečiť, aby bolo lepšie prepojené s trhmi práce a viac zamerané na odvetvia, ktoré sú kľúčové pre dvojakú transformáciu.

Musíme zabezpečiť, aby sme mohli využívať celé spektrum kvalitných zručností bez ohľadu na to, kde a ako boli nadobudnuté. Preto budeme pokračovať v práci na európskom diplome a predložíme návrh **iniciatívy na zaistenie prenosnosti zručností**, aby sme zabezpečili, že zručnosti získané v jednej krajine budú uznávané v ostatných krajinách.

Nová éra európskej obrany a bezpečnosti

„Svetový mier nemožno zachovať bez toho, aby sme nevyvinuli tvorivé úsilie, úmerné nebezpečenstvám, ktoré ho ohrozujú.“

Úvodná veta Schumanovej deklarácie je jadrom toho, čo tvorí príbeh Európy. Vyjadruje našu minulosť, formovanú vojnou, rozdelením a tými najhoršími konfliktmi, ktoré svet kedy zaznamenal.

Mier v Európe nebol nikdy samozrejmosťou, ale akékoľvek zdanie mieru zničila Putinova útočná vojna na Ukrajinu.

Zvrátené a neľútostné útoky na detské nemocnice, energetickú infraštruktúru a iné civilné ciele poukazujú na to, kam až je Putinovo Rusko schopné zájsť.

Ukrajina bojuje za slobodu, demokraciu a hodnoty Európy. Naše kolektívne rozhodnutie musí byť silnejšie ako výzva, pred ktorou stojíme.

Najlepšou investíciou do európskej bezpečnosti sú investície do bezpečnosti Ukrajiny. Finančná, politická a vojenská podpora poskytovaná Európou musí trvať tak dlho, ako to bude potrebné.

Využijeme všetky nástroje, ktoré máme k dispozícii, okrem iného prostredníctvom Európskeho mierového nástroja, pričom budeme pracovať na všetkých oblastiach od okamžitých potrieb až po budúce úsilie pri **rekonštrukcii** v rámci Nástroja pre Ukrajinu.

Ak nám posledné roky jasne pripomenuli, aký krehký je mier, boli aj varovnou výzvou, aby Európa budovala prostriedky na obranu, ochranu a na odrádzanie potenciálnych protivníkov. Je to o to naliehavšie, že súčasný svet, plný konfliktov a neistôt, už Európe neumožňuje spoliehať sa na žiadne istoty.

Všetky naše politiky budeme skúmať cez optiku bezpečnosti. Budeme pracovať na scenároch a dúfať, že nikdy nebudú potrebné. Nemôžeme

si však dovoliť podstúpiť riziko nedostatočnej pripravenosti, ani byť príliš odkázaní na druhých.

Oživenie európskej obrannej únie

Posledné roky odhalili chronický nedostatok investícií do našich vojenských spôsobilostí a nedostatok efektívnych výdavkov.

V tejto oblasti sa kombinované výdavky EÚ na obranu od roku 1999 do roku 2021 zvýšili o 20 %. Za rovnaké obdobie sa výdavky Ruska na obranu zvýšili takmer o 300 % a výdavky Číny takmer o 600 %. Naše výdavky sú zároveň príliš rozdielne, nesúrodé a nemajú dostatočný európsky rozmer. Musíme to zmeniť.

Naša práca v nasledujúcich piatich rokoch sa zameria na budovanie skutočnej **európskej obrannej únie**.

Členské štáty si vždy ponechajú zodpovednosť za svoje vlastné jednotky – a to v celom rozsahu od doktríny až po nasadenie –, ale Európa môže urobiť veľa pre podporu a koordináciu úsilia na posilnenie obrannej priemyselnej základne, inovácií a jednotného trhu.

S cieľom pomôcť koordinovať túto prácu na európskej úrovni vymenujem **komisára pre obranu**, ktorý bude úzko spolupracovať s budúcou vysokou predstaviteľkou/podpredsedníčkou Komisie v súlade so zmluvou.

Tento nový prístup a súvisiaci rámec činnosti, ako aj investičné potreby, budú vytyčené v **bielej knihe o budúcnosti európskej obrany**, ktorú spoločne predložíme počas prvých 100 dní mandátu.

Ústredným prvkom tejto práce bude posilnenie partnerstva medzi EÚ a NATO. Budeme naďalej rozširovať spoluprácu s NATO tak, aby zahŕňala reakciu na všetky hrozby vrátane nových nebezpečenstiev spojených s kybernetickými, hybridnými hrozbami alebo

hrozbami vo vesmírnom priestore, a posilňovať naše transatlantické partnerstvo.

V časoch opätovného zbrojenia je hlavnou prioritou výrazné zvýšenie investícií.

Hoci sa dosiahol pokrok, výdavky v rozpočtoch na obranu sa stále vynakladajú prevažne na úrovni štátov. Len zlomok výdavkov na vybavenie v Európe je venovaný spoločnému obstarávaniu EÚ. A veľká väčšina nákupov členských štátov v oblasti obrany sa stále uskutočňuje z krajín mimo Európy.

Naše nákupy musíme realizovať vo väčšom objeme, kvalitnejšie a spoločne.

Prvou úlohou je naliehavá potreba obnoviť, doplniť a transformovať národné ozbrojené sily, ako ich vymedzili členské štáty.

Budeme pokračovať v **budovaní Európskeho obranného fond** a investovať do špičkových obranných spôsobilostí EÚ v kritických oblastiach, ako sú spôsobilosti pre boj na mori, na zemi a vo vzduchu, pre včasné varovanie založené na informáciách z vesmíru, ako aj spôsobilosti v oblasti kybernetiky.

Druhou úlohou je investovať viac do nášho obranného priemyslu. **Posilníme Program pre európsky obranný priemysel** v úsilí stimulovať spoločné obstarávanie zamerané na riešenie najkritickejších nedostatkov v spôsobilostiach EÚ.

Vytvoríme skutočný **jednotný trh s obrannými** výrobkami a službami, posilníme výrobnú kapacitu a podporíme spoločné obstarávanie.

Tretou úlohou je spojiť naše zdroje a bojovať proti našim spoločným hrozbám prostredníctvom hlavných **projektov európskej obrannej únie**. Tie by sa mali zamerať na naše najväčšie spoločné a cezhraničné hrozby.

V spolupráci s členskými štátmi a v úzkej koordinácii s NATO navrhujeme viacero obranných projektov spoločného európskeho záujmu, počnúc **európskym leteckým štítom**

protivzdušnej obrany a kybernetickou obranou.

Zabezpečíme, aby boli tieto veľké projekty otvorené pre všetkých a využijeme všetky naše nástroje, regulačné aj finančné, na to, aby boli čo najrýchlejšie navrhnuté, vybudované a realizované na európskej pôde.

Naše ambície musíme zosúladiť s investíciami.

Prvým krokom bude stimulovať súkromné investície do obrany. Budem spolupracovať s Európskou investičnou bankou, aby mohla pomôcť financovať a **znižovať riziko spoločných obranných projektov** a inovácií v oblasti obrany.

To si vyžaduje európske investície do budúceho viacročného finančného rámca. Predložíme však aj návrhy na naliehavé potreby investícií do obrany.

Únia pripravenosti

Európa potrebuje okrem budovania našich spôsobilostí aj **nové ambície v oblasti pripravenosti na krízy a pripravenosti v oblasti bezpečnosti.**

Budeme pracovať na **stratégii pripravenosti Únie** inšpirovanej správou o civilnej a vojenskej pripravenosti EÚ, ktorú má predložiť bývalý fínsky prezident Sauli Niinistö neskôr v tomto roku.

V rámci toho sa zameriame na ďalšie **posilňovanie našich spôsobilostí v oblasti kybernetickej obrany**, koordináciu kybernetického úsilia jednotlivých členských štátov a zabezpečenie našich kritických infraštruktúr, a to najmä prostredníctvom rozvoja dôveryhodného európskeho odvetvia kybernetickej obrany.

Európa potrebuje aj spoločný prístup k predchádzaniu ďalším novým hrozbám a príprave na ne, a to najmä pokiaľ ide o také nové hrozby, ktoré súvisia s chemickou, biologickou, rádiologickou a jadrovou (CBRN) bezpečnosťou.



V nadväznosti na prácu Úradu pre pripravenosť a reakcie na núdzové zdravotné situácie predložíme novú stratégiu na podporu **zdravotníckych protipatrení proti hrozbám v oblasti verejného zdravia** – napríklad hrozbám súvisiacim s CBRN bezpečnosťou – vrátane spoločného obstarávania a vytvárania zásob.

Musíme pracovať aj na **integrovanom odstrašovaní**. V tejto súvislosti posilníme náš **strategický prístup k sankciám**, aby sme mohli pružne reagovať na nové hrozby. Tento prístup bude zameraný na to, ako možno rozšíriť rámec sankcií proti kybernetickým útokom a ako by mohol fungovať nový sankčný režim proti hybridným útokom zameraným na EÚ a jej členské štáty.

Bezpečnejšia Európa

Právo cítiť sa bezpečne patrí medzi najzákladnejšie práva, a to bez ohľadu na miesto a čas. V Európe sa však rozmáha organizovaná trestná činnosť. To negatívne ovplyvňuje životy, podniky a celé hospodárstva a zároveň plní vrecká zločincov a gangov.

V Európe nesmie existovať žiadne miesto, offline ani online, kde by mohla nerušene prevítať organizovaná trestná činnosť.

Navrhнем novú európsku stratégiu vnútornej bezpečnosti. Pomôže zaistiť, aby sa do právnych predpisov a politik EÚ už v štádiu návrhu začlenilo hľadisko bezpečnosti.

Orgánom presadzovania práva musíme poskytnúť primerané a aktuálne nástroje na zákonný prístup k digitálnym informáciám a zároveň chrániť základné práva.

Väčšina zločineckých skupín pôsobí vo viac ako troch krajinách EÚ, pričom tieto skupiny sa neustále pohybujú medzi fyzickým a digitálnym svetom. Zameriame sa na rozloženie vysokorizikových zločineckých sietí a odhalenie ich vodcov, a to aj prostredníctvom revízie súčasných pravidiel týkajúcich sa boja proti organizovanej trestnej činnosti.

Navrhнем, aby sa **Europol stal skutočnou operačnou policajnou agentúrou** a aby sa postupne viac ako zdvojnásobil počet jeho zamestnancov. Zároveň s tým by malo dôjsť k posilneniu dohľadu a mandátu. Musíme zväčšiť jeho kapacity na podporu vnútroštátnych orgánov presadzovania práva.

Musíme tiež zabezpečiť, aby boli zločinci postavení pred súd. Posilnenie **európskeho zátykácieho rozkazu** umožní justičným orgánom užšie spolupracovať v záujme dosiahnutia tohto cieľa.

Musíme takisto zväziť, v ktorých oblastiach bude **Európska prokuratúra** potrebovať viac právomocí, aby sa mohla zamerať na boj proti závažnej cezhraničnej trestnej činnosti, najmä korupcii, ktorá sa dotýka finančných prostriedkov Únie a členské štáty ju nemôžu riešiť samostatne.

Tento prísnejší prístup k trestnej činnosti bude obzvlášť dôležitý, pokiaľ ide o nárast obchodovania s drogami v Európe, ktoré zostáva zdrojom osobnej tragédie a financovania inej trestnej činnosti.

Predložíme nový **európsky akčný plán proti obchodovaniu s drogami**, budeme spolupracovať s partnermi na uzatvorení trás tohto obchodovania a na rozbití obchodných modelov. Podporí sa tak širšia **stratégia EÚ v oblasti prístavov** zameraná na bezpečnosť, konkurencieschopnosť a hospodársku nezávislosť a nadväzujúca na prácu Európskej aliancie prístavov.

Nedávny prudký nárast teroristických útokov je tiež pripomienkou toho, že hrozba, ktorú predstavujú organizované siete – alebo tzv. osamelí vlci, ktorých tieto siete inšpirujú – naďalej pretrváva.

Nastal čas, aby sa **nový program boja proti terorizmu** zaoberal novými a vznikajúcimi hrozbami, ako je online rozmer alebo vyvíjajúce sa globálne bezpečnostné prostredie, a aby sa aplikoval prísnejší postup proti financovaniu terorizmu a radikalizácii.

Základom nášho jednotného prístupu k otázke bezpečnosti by mal byť nový **európsky kritický komunikačný systém**, ktorý by používali verejné orgány zodpovedné za bezpečnosť a ochranu. Bude to súčasťou našej práce zameranej na zlepšenie každodennej operačnej spolupráce v boji proti terorizmu a trestnej činnosti a pri záchrane životov v núdzových situáciách.

Silnejšie spoločné hranice

Európske pobrežie a spoločné hranice pomáhajú miliónom ľudí každý deň pri podnikaní, práci, štúdiu a v rámci turizmu. Musíme zvýšiť bezpečnosť našich hraníc a plynulosť pohybu cez tieto hranice. Ľudia sa chcú cítiť bezpečne bez toho, aby museli na hraniciach príliš dlho čakať.

Urobíme z EÚ najpokročilejšiu destináciu pre cestovanie na svete s **plne funkčným európskym digitálnym riadením hraníc**.

Musíme však zvýšiť aj bezpečnosť našich hraníc, aby sme zabránili neoprávnenému prekračovaniu hraníc a chránili EÚ pred nárastom hybridných a iných bezpečnostných hrozieb.

V posledných rokoch Európa čelila výzve v podobe potreby reagovať na tlaky na svojich hraniciach – od Lampedusy po hranicu Poľska s Bieloruskom, od hraníc pobaltských štátov a Fínska až po Kanárske ostrovy, Cyprus a ďalšie miesta.

Pri každej príležitosti sme dokázali reagovať a neustále sme naše hranice posilňovali. Potrebujeme však silnejšiu a pružnejšiu koncepciu.

Vychádzať budeme z **prístupu spočívajúceho v integrovanom riadení hraníc**. Posilníme agentúru Frontex, a to najmä s cieľom zaistiť pre ňu najmodernejšiu technológiu v oblasti sledovania a situačnej informovanosti, ako aj vlastné vybavenie a personál na to, aby mohla za každých okolností chrániť naše hranice, vykonávať riadnu správu a plne rešpektovať základné práva.

Na tento účel navrhнем **strojnásobiť počet príslušníkov európskej pohraničnej a pobrežnej stráže** na 30 000.

Voči tým, ktorí ohrozujú bezpečnosť našich hraníc a našich občanov hybridnými útokmi, nebudeme zhovievaví. Nepriateľské subjekty, ktoré kvôli politickým účelom podnecujú ľudí k tomu, aby prekročili vonkajšie hranice EÚ, by sa mali považovať za hrozbu pre našu bezpečnosť a mali by byť sankcionované.

Urobíme tiež viac pre spoluprácu s krajinami mimo EÚ v oblasti bezpečnosti hraníc, a to najmä vypracovaním **stratégie EÚ v oblasti vízovej politiky**, s cieľom lepšie zabezpečiť hranice a riadiť migráciu.

Pre bezpečnosť hraníc je mimoriadne dôležité zabezpečiť **úplný a plne funkčný schengenský priestor** voľného pohybu. To nám umožní odstrániť zostávajúce kontroly na vnútorných hraniciach.

Bulharsko a Rumunsko preukázali svoje schopnosti v oblasti riadenia hraníc a návratov. Sú pripravené a mali by mať možnosť plne využívať výhody schengenského priestoru.

Spravodlivý a pevný postoj k migrácii

Migrácia je európskou výzvou, ktorá si žiada európske riešenie. Preto je také dôležité, že sa realizuje **Pakt o migrácii a azyle**.

Pakt nám pomôže chrániť ľudí, zabezpečiť naše hranice, zaistiť spravodlivé a účinné postupy a riadiť migráciu riadnym spôsobom, ktorého jadrom je solidarita.

Spoločne sa budeme sústrediť na **vykonávanie všetkých častí paktu**. Zintenzívňime podporu pre členské štáty s cieľom zabezpečiť, aby mali k dispozícii odborné znalosti a operačné a finančné kapacity, ktoré potrebujú na to, aby splnili svoje právne záväzky, a to aj prostredníctvom investícií do nášho budúceho dlhodobého rozpočtu.



Vykonávanie paktu je dynamický, a nie jednorazový proces. Potrebujeme **európsku stratégiu v oblasti migrácie a azylu**, aby sme vytvorili rámec pre našu víziu orientovanú na budúcnosť a prispôsobili sa budúcim výzvam.

Predložíme **nový spoločný prístup k návratom** s novým legislatívnym rámcom s cieľom urýchliť a zjednodušiť proces, zabezpečiť, aby sa návraty uskutočňovali dôstojným spôsobom, digitalizovať správu prípadov a zaistiť vzájomné uznávanie rozhodnutí o návrate v celej Európe.

Budeme pokračovať v rozvíjaní **strategických vzťahov v oblasti migrácie a bezpečnosti** s krajinami mimo EÚ, najmä s krajinami pôvodu a tranzitu.

V rámci **nového paktu pre Stredozemie** budeme rozvíjať naše existujúce strategické partnerstvá a usilovať sa uzatvárať nové partnerstvá s jasnými zodpovednosťami a výsledkami. Budeme pracovať v oblastiach spoločného záujmu; od investícií do vzdelávania, infraštruktúry a širšieho hospodárstva až po partnerstvá zamerané na talenty a legálne možnosti migrácie. Zintenzívime naše úsilie v oblasti návratov, predchádzania nelegálnej migrácii a boja proti prevádzachtvu. Pokiaľ ide o takéto dohody, zabezpečím väčšiu transparentnosť vo vzťahu k Európskemu parlamentu.

Budeme tiež ďalej uvažovať o nových spôsoboch boja proti neoprávnenej migrácii pri súčasnom dodržiavaní medzinárodného práva a zabezpečení udržateľných a spravodlivých riešení pre samotných migrantov.

Európa si vždy plnila svoje medzinárodné záväzky – a vždy si ich plniť bude. **Vždy budeme rešpektovať ľudské práva** a dbať na to, aby osoby, ktoré majú právo zotrvať, tak mohli urobiť a mohli dostať nevyhnutnú podporu pri integrácii do komunít.

Každý jeden život, ktorý vyhasne v Stredozemnom mori, je obrovskou tragédiou. Musíme lepšie koordinovať záchranné operácie, a to aj so susednými tretími krajinami, a posilniť kapacity agentúry Frontex v oblasti dohľadu.

Nikdy nebudeme akceptovať, že prevádzачi a obchodníci s ľuďmi sú tými, ktorí rozhodujú o tom, kto príde do Európy a za akých okolností. **Pre prevádzáčov a obchodníkov s ľuďmi nebude platiť žiadna beztrnosť.**

Rozbijeme ich obchodný model, a to tak, že budeme spolupracovať s medzinárodnými partnermi v rámci Globálnej aliancie na boj proti prevádzachtvu a podnikneme rozhodné kroky proti tieňovému hospodárstvu v Európe.

Prijmeme opatrenia, ktoré zabezpečia, aby migranti na našom trhu práce neboli vykorisťovaní a mali dobré pracovné podmienky. Narušíme konanie aktérov týchto skutkov a budeme ich stíhať, pričom na boj proti nezákonným ziskom využijeme prístup založený na „sledovaní toku peňazí“, a to aj prostredníctvom posilnenej spolupráce v oblasti konfiškácie majetku. **Posilníme kapacitu Eurovalu** v tejto oblasti.

Tento spravodlivý a pevný postoj k riadeniu migrácie nám umožní otvoriť **legálne možnosti migrácie.**

Budeme podporovať členské štáty a podniky v rámci **legálnej migrácie, ktorá bude vychádzať z potrieb našich ekonomík a našich regiónov v oblasti zručností.** Pomôžeme dosiahnuť, aby zručnosti štátnych príslušníkov tretích krajín zodpovedali tým, ktoré chýbajú na trhu práce v Európe, a zavedením harmonizovaných pravidiel uznávania kvalifikácií uľahčíme prilákanie tých správnych talentov.

Podpora ľudí, posilňovanie našich spoločností a nášho sociálneho modelu

Európa má jedinečnú kvalitu života, ktorá slúži ako konkurenčná výhoda pre naše hospodárstvo, aj ako základný pilier našej spoločnosti, ktorý zabezpečuje, aby sa na nikoho nezabudlo.

Krízy posledných rokov však mali priamy vplyv na kvalitu života mnohých Európanov – od životných nákladov, nákladov na bývanie a energie, cez spravodlivosť príjmov až po rozdiely a nerovnosti v našej spoločnosti.

Keďže zmeny v našich spoločnostiach a hospodárstvach pokračujú – a keďže sa rýchlosť týchto zmien zvyšuje – musíme zamerať naše úsilie na udržanie a zlepšovanie našej jedinečnej kvality života. Musíme znovuzjednotiť našu spoločnosť a zabezpečiť, aby fungovala pre všetkých – s rovnakými príležitosťami a kvalitnými pracovnými miestami.

Toto je náš európsky spôsob života. A musíme ho neustále rozvíjať.

Sociálna spravodlivosť v modernom hospodárstve

Európsky spôsob života závisí od poskytovania ochrany a príležitostí v rámci nášho sociálneho modelu a sociálneho trhového hospodárstva.

Preto je veľmi dôležité, aby sa zásady Európskeho piliera sociálnych práv stali realitou v celej Únii a rešpektovali pritom sociálny model každej krajiny.

Potrebujeme nový impulz v oblastiach, v ktorých je potrebný väčší pokrok. Pre túto prácu vytvoríme rámec v podobe nového **akčného plánu na implementáciu Európskeho piliera sociálnych práv.**

Bude zahŕňať iniciatívy zamerané na to, ako digitalizácia ovplyvňuje svet práce – od riadenia

umelej inteligencie cez teleprácu až po vplyv kultúry „neustále byť k dispozícii“ na duševné zdravie ľudí. Nové formy práce by nemali viesť k menej právam. Navrhнем aj zavedenie práva na odpojenie sa.

Ľudia a ich pracovné miesta musia vždy zostať stredobodom nášho sociálneho trhového hospodárstva, aj keď sa priemyselné odvetvia a hospodárstva menia. Musíme umožniť **spravodlivú transformáciu pre všetkých.**

Preto predložím **plán pre kvalitné pracovné miesta**, ktorý bude vypracovaný spolu so sociálnymi partnermi. Podporí spravodlivé mzdy, dobré pracovné podmienky, odbornú prípravu, ako aj spravodlivú zmenu zamestnania pre pracovníkov a samostatne zárobkovo činné osoby, a to najmä zvýšením pokrytia kolektívnym vyjednávaním.

V budúcom dlhodobom rozpočte výrazne zvýšime finančné prostriedky na spravodlivú transformáciu.

Bude to súčasťou obnoveného záväzku posilniť európsky sociálny dialóg v období hospodárskych a sociálnych zmien. Spolu s európskymi sociálnymi partnermi predložíme začiatkom roka 2025 nový **pakt pre európsky sociálny dialóg.**

Bude to súčasťou našej práce zameranej na pomoc ľuďom pri získavaní prístupu k základnej ochrane a službám, ktoré potrebujú, spolu s riešením základných príčin chudoby prostredníctvom **vôbec prvej stratégie EÚ v oblasti boja proti chudobe.**

V rámci toho posilníme záruku pre deti s cieľom predchádzať sociálnemu vylúčeniu a bojovať proti nemu prostredníctvom vzdelávania, zdravotnej starostlivosti a iných základných verejných služieb.



Naliehavo musíme riešiť krízu v oblasti bývania, ktorej čelia milióny rodín a mladých ľudí.

Percentuálny podiel príjmu domácností vynaložený na bývanie sa dramaticky zvýšil. Nájomné a ceny obytných nehnuteľností prudko stúpajú. Existuje aj značný a rastúci nedostatok investícií do sociálneho a cenovo dostupného bývania.

V záujme podpory členských štátov pri riešení tejto problematiky vymenujem komisára, medzi ktorého zodpovednosti bude patriť aj bývanie, a predložím vôbec prvý **európsky plán pre cenovo dostupné bývanie**.

Bude sa zaoberať štrukturálnymi hnacími silami, vypracovaním stratégie pre výstavbu bývania, ponukou technickej pomoci mestám a členským štátom a zameraním na investície.

Budeme spolupracovať s Európskou investičnou bankou na **celoeurópskej investičnej platforme pre cenovo dostupné a udržateľné bývanie** s cieľom prilákať viac súkromných a verejných investícií.

Ako okamžitý prvý krok navrhujeme priniesť likviditu na trh tým, že sa členským štátom umožní zdvojnásobiť plánované investície v rámci politiky súdržnosti do cenovo dostupného bývania.

Takisto zrevidujeme naše pravidlá štátnej pomoci, aby sa umožnili opatrenia na podporu bývania, najmä pokiaľ ide o cenovo dostupné, energeticky efektívne a sociálne bývanie.

Ústredným prvkom tohto nášho úsilia bude rýchle a účinné spustenie **Sociálno-klimatického fondu**, ktorý pomôže najmä pri obnove a prístupe k cenovo dostupnému a energeticky efektívnemu bývaniu.

Pred štyrmi rokmi som iniciovala **Nový európsky Bauhaus**, ktorý spája udržateľnosť s inklúziou a cenovou dostupnosťou a tvorivosť s inováciami. A teraz túto iniciatívu rozšírime.

Musíme sa zaoberať aj inými nerovnosťami, ktoré testujú súdržnosť našich spoločností. Budeme **riešiť základné príčiny demografických zmien** a prispôbime sa novým skutočnostiam. V nadchádzajúcich rokoch bude Európa čeliť rôznym výzvam – od dôchodkov až po verejné služby, od nedostatku pracovnej sily až po fiškálnu udržateľnosť a rozdiely medzi generáciami a regiónmi.

Zameriame sa na zvyšovanie účasti na trhu práce, najmä v prípade žien a mladých ľudí, znižovanie regionálnych rozdielov, aby ľudia mohli zostať vo svojich domovských regiónoch, ako aj na podporu mladých rodičov v záujme zdravej rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom.

Regióny zostanú stredobodom našej práce.

Potrebujeme **posilnenú politiku súdržnosti a rastu** s regiónmi v centre pozornosti. Musí byť navrhnutá v partnerstve s vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi orgánmi. Budeme sa zaoberať regionálnymi a sociálnymi rozdielmi a zabezpečíme, aby mali všetci občania účinné **právo zostať** na mieste, ktoré nazývajú domov.

V rámci toho budeme musieť uviesť do pohybu reformy a zmobilizovať investície, aby sme pomohli vybudovať to, čo spoločenstvo potrebuje na prosperitu: verejné služby a súkromné činnosti, vzdelávanie a zručnosti, dopravu a digitálnu pripojiteľnosť.

A zohľadníme **osobitné hospodárske a sociálne výzvy, ktorým čelia ostrovy**, ako je bývanie, doprava, vodné hospodárstvo a nakladanie s odpadom. Takisto budeme naďalej riešiť výzvy, ktorým čelia najvzdialenejšie regióny.

Znovuzjednotenie našej spoločnosti a podpora našich mladých ľudí

Jedným z poznatkov z posledných volieb do Európskeho parlamentu bolo to, že výsledok ovplyvnila neistá situácia v spoločnosti, ktorá spôsobila rozdiely v našich spoločenstvách a umožnila extrémistom vyvolávať v ľuďoch strach.

Budeme pracovať na ochrane práv osôb patriacich k menšinám v Európe.

Takisto musíme zabezpečiť, aby dnes prijaté rozhodnutia nepoškodzovali budúce generácie a aby sa zvýšila solidarita a angažovanosť medzi ľuďmi rôznych vekových kategórií. Vymenujem komisára, ktorý bude viesť túto prácu a medzi ktorého zodpovednosti bude patriť aj zabezpečenie **medzigeneračnej spravodlivosti**.

Musíme znovuzjednotiť našu spoločnosť – vzdelávaním, podporou mladých ľudí a stávaním na veciach, ktoré máme ako Európania spoločné.

Posilníme program Erasmus+, a to aj v oblasti odbornej prípravy, aby z neho mohlo mať prospech viac ľudí. Je to kľúčové na to, aby si ľudia rozvíjali zručnosti, ako aj vytvárali spoločné skúsenosti a lepšie vzájomné porozumenie.

Bude to súčasťou širšieho záväzku poskytnúť mladým ľuďom väčšiu slobodu a zodpovednosť v našich spoločnostiach a demokraciách.

Nové kolégium pri tom bude zohrávať vedúcu úlohu.

Požiadam všetkých komisárov, aby počas prvých 100 dní mandátu zorganizovali svoje prvé výročné **dialógy o politike v oblasti mládeže**. Tieto dialógy sa budú opakovať každý rok.

Chcem zabezpečiť, aby mladí ľudia mohli využiť svoj hlas – svoj vlastný hlas – na pomoc pri formovaní našej budúcnosti.

Preto zriadiť **mládežnícky poradný výbor predsedníčky**, ktorý bude pozostávať z mladých ľudí zo všetkých členských štátov a ktorý mi bude radiť v otázkach, ktoré sú dôležité pre ich rovesníkov v ich spoločenstve. Takisto bude slúžiť ako konzultačné fórum pre nápady vypracované Komisiou.

Verím, že jednou z našich najväčších výziev v tomto desaťročí je **ochrana duševného zdravia našich detí a mladých ľudí**, najmä pokiaľ ide o online prostredie.

Pre vývoj mozgu a osobnosti má zásadný význam rané detstvo a obdobie dospievania. Ide však aj o obdobia ľahkej zraniteľnosti, pokiaľ ide o škody spôsobené sociálnymi médiami a nadmerným časom stráveným pred obrazovkou. O tejto problematike musíme viesť otvorenú diskusiu založenú na dôkazoch. Preto iniciujeme **celoeurópsky prieskum týkajúci sa širších vplyvov sociálnych médií na dobré životné podmienky**.

Budeme riešiť neetické techniky, ktoré online platformy používajú. Prijmeme opatrenia **proti návykovému dizajnu online služieb**, kam patrí napríklad nekonečné posúvanie, predvolená funkcia automatického prehrávania alebo neustále push notifikácie. **Akčným plánom proti kybernetickému šikanovaniu** budeme takisto rozhodne bojovať proti rastúcemu trendu zneužívania v online prostredí.

Napokon sa zameriame na veci, ktoré tvoria náš európsky spôsob života: našu kultúru a históriu. Chcem ľuďom – najmä mladším generáciám – ulahčiť využívanie nášho bohatého a rozmanitého **kultúrneho dedičstva**.

Únia rovnosti

Pred piatimi rokmi sme sa zamerali na budovanie Únie rovnosti. Na tento historický pokrok som hrdá. Pre príliš veľa ľudí však rovnosť ešte nie je realitou. Musíme naďalej robiť viac, aby každý mohol žiť, prosperovať a byť lídrom bez ohľadu na to, kým je.

Preto poverím **komisára pre rovnosť**, aby navrhol aktualizovanú stratégiu pre rovnosť LGBTIQ osôb a vypracoval novú stratégiu boja proti rasizmu na obdobie po roku 2025.

Nadalej budeme **posilňovať našu každodennú prácu s cieľom usilovať sa o rodovú rovnosť**. Ide o oblasť, v ktorej sme dosiahli historický pokrok; od žien v predstavenstvách až po transparentnosť odmeňovania. Vidíme však aj hlboko znepokojujúce trendy – od problému s femicídami a násilím na ženách až po prekážky, ktoré ženám bránia v kariérom raste alebo vo vzdelávaní.

Na posilnenie nášho záväzku navrhujeme **novú stratégiu rodovej rovnosti na obdobie po roku 2025**. V rámci nej stanovíme plán na posilnenie práv žien vo všetkých oblastiach, od boja proti rodovo motivovanému násiliu až po posilnenie postavenia žien v politike a na trhu práce v celej EÚ, ako aj v inštitúciách EÚ.

Napokon podporujem myšlienku **plánu pre práva žien**, ktorý predstavíme pri príležitosti najbližšieho Medzinárodného dňa žien.

Udržanie našej kvality života: potravinová bezpečnosť, voda a príroda

Kvalita života v Európe závisí od bezpečných a cenovo dostupných dodávok kvalitných miestnych potravín. **Poľnohospodárstvo je jadrom nášho európskeho spôsobu života – a navždy ním musí aj zostať.**

Práve vďaka 9 miliónom poľnohospodárskych podnikov v Európe – a všeobecnejšie agropotravinárskemu odvetviu – má Európa najzdravšie a najkvalitnejšie potraviny na svete. Ide o strategické aktívum, čo znamená, že Európa má zásadný význam pre celosvetovú potravinovú bezpečnosť.

Naši poľnohospodári a vidiecke oblasti čelia čoraz väčšiemu tlaku, či už z dôvodu zmeny klímy, nespravodlivej svetovej hospodárskej súťaže, vyšších cien energií, nedostatku mladých poľnohospodárov alebo ťažkostí s prístupom ku kapitálu. Zároveň vyvíjajú obrovské úsilie, aby prispeli k zelenej transformácii, napríklad zavádzaním riešení inšpirovaných prírodou.

Chcem pokračovať v dialógu s poľnohospodármi, tvorcami politik, občianskou spoločnosťou, zainteresovanými stranami a občanmi, aby sme mohli vybudovať konkurencieschopný a odolný poľnohospodársky a potravinový systém.

Preto som zvolala zasadnutie strategického dialógu o poľnohospodárstve, ktorý čoskoro predloží svoju správu. Na základe jeho odporúčaní predložím v prvých 100 dňoch **víziu pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo**, v ktorej sa zameriam na to, ako zabezpečiť dlhodobú konkurencieschopnosť a udržateľnosť nášho poľnohospodárskeho sektora v medziach možností našej planéty.

V tejto súvislosti je **nevyhnutné, aby mali poľnohospodári spravodlivý a dostatočný**

príjem. Nemali by byť nútení systematicky predávať svoje výrobky pod úrovňou výrobných nákladov.

Vždy budem obhajovať politiku EÚ v oblasti príjmov európskych poľnohospodárov a **zabezpečím**, aby bol rozpočet EÚ a naša **spoločná poľnohospodárska politika** cieleňé a zaisťovali správnu rovnováhu medzi stimulmi, investíciami a reguláciou.

Musíme poľnohospodárom umožniť obrábať pôdu bez zbytočnej byrokracie, podporovať rodinné poľnohospodárske podniky a **odmeňovať poľnohospodárov, ktorí pracujú v harmónii s prírodou**, a tak chrániť našu biodiverzitu a prírodné ekosystémy a prispievať k dekarbonizácii nášho hospodárstva na ceste k nulovej bilancii emisií do roku 2050.

Budeme **podporovať konkurencieschopnosť celého nášho potravinového hodnotového reťazca**, a to prostredníctvom investícií a inovácií na úrovni poľnohospodárskych podnikov, ale aj družstiev, agropotravinárskych podnikov a mnohých MSP v tomto odvetví.

Keďže poľnohospodári často predstavujú najzraniteľnejší článok tohto reťazca, musíme napraviť existujúce nerovnováhy, posilniť ich postavenie a lepšie ich chrániť pred nekalými obchodnými praktikami.

Spoločne ukážeme, že Európa bude chrániť svoju **potravinovú sebestačnosť** a tých, ktorí zabezpečujú potreby nás všetkých.

To sa musí vzťahovať aj na našich rybárov, či už toto povolanie vykonávajú muži alebo ženy. Tí zabezpečujú, že rybolov udržiava pri živote naše pobrežné komunity a hospodárstva. Zaisťujú dodávky zdravých potravín na miestne, vnútroštátne a medzinárodné trhy.



Vymenujem komisára pre rybnárstvo a oceány, ktorého úlohou bude zabezpečiť, aby toto odvetvie zostalo udržateľné, konkurencieschopné a odolné a aby sa zachovali rovnaké podmienky pre európsky rybársky reťazec.

Európsky pakt o oceánoch sa zameria na podporu modrého hospodárstva a zabezpečenie dobrej správy a udržateľnosti našich oceánov vo všetkých aspektoch.

Musíme pokračovať aj v **ochrane nášho prírodného prostredia**. Naše lesy a zalesnené oblasti, mokrade a lúky nie sú len našim domovom a krajinou, v ktorej žijú Európania, ale zároveň sú nevyhnutné na reguláciu klímy a zaistenie potravinovej a vodnej bezpečnosti.

Zameriame sa na stimuly a spravodlivé a účinné vykonávanie, najmä s cieľom zabezpečiť, aby sme splnili naše medzinárodné záväzky v oblasti biodiverzity, ako sú záväzky prijaté v rámci **dohody z Kchun-ningu a Montrealu**.

Adaptácia na zmenu klímy, pripravenosť a solidarita

Jedným z najväčších rizík pre našu bezpečnosť je vplyv zmeny klímy. Extrémne počasie naďalej ničí čoraz rozsiahlejšie časti Európy v dôsledku povodní, požiarov a sucha, a to počas celého roka a v celej Únii.

Vďaka nášmu mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany pomáhajú pracovníci, lietadlá a vrtuľníky z celej Európy bojovať proti lesným požiarom a naprávať ničivé dôsledky povodní, búrok alebo sucha.

Toto je Európa z tej najlepšej stránky. Vieme však, že takýchto zásahov budeme potrebovať viac a stále častejšie, pretože planéta sa zahrieva a straty na životoch a škody na pôde a majetku sú čoraz bežnejšie, intenzívnejšie a ničivejšie.

Potrebujeme lepšie zdroje a lepší prístup k väčšiemu počtu európskych aktív. Musíme zaujať celospoločenský prístup a využiť všetky potrebné nástroje vrátane vojenských.

Myslím si, že musíme pracovať na vytvorení **európskeho mechanizmu civilnej obrany**, ktorý sa zameria na všetky aspekty krízového riadenia a zvládania katastrof, ako aj na budovanie odolnosti komunit. Ako základ bude slúžiť aj správa, ktorú vypracoval prezident Niinistö.

Keďže klíma v Európe sa otepľuje rýchlejšie ako celosvetový priemer, musíme zvýšiť úsilie v oblasti **odolnosti a pripravenosti na zmenu klímy**.

Preskúmame riziká a potreby pripravenosti v oblasti infraštruktúry, energetiky, vody, potravín a pôdy v mestách a vidieckych oblastiach, ako aj potrebu získania údajov a zavedenia systémov včasného varovania.

Tieto kroky budú tvoriť súčasť **európskeho plánu adaptácie na zmenu klímy**, ktorého cieľom je podporiť členské štáty, najmä pokiaľ ide o pripravenosť a plánovanie, a zabezpečiť pravidelné vedecky podložené posúdenia rizík.

Zároveň sa musí **posilniť zabezpečenie dostupnosti vody v Európe**. Voda je nenahraditeľným zdrojom pre bezpečnosť našich potravín, energie a hospodárstva a je pod čoraz väčším tlakom zmeny klímy a rastúceho dopytu.

Potrebujeme novú **európsku stratégiu pre odolnosť v oblasti vody**, aby sme zabezpečili správne riadenie zdrojov, riešenie nedostatku vody a posilnenie konkurencieschopnej inováčnej výhody nášho odvetvia vodohospodárstva a prijatie prístupu obehového hospodárstva. Zároveň budeme stáť na čele úsilia pomôcť zmierniť akútny nedostatok vody na celom svete a predchádzať mu.

Ochrana našej demokracie, presadzovanie našich hodnôt

Budúcnosť Európy v roztrieštenom svete bude závisieť od silnej demokracie a ochrany hodnôt, vďaka ktorým máme slobody a práva, ktoré si tak ceníme.

Ochrana našej demokracie

Naše demokratické systémy a inštitúcie sú terčom útokov. Zaznamenali sme nárast počtu hrozieb zo strany vnútorných a zahraničných aktérov – či už nepriateľských vlád, alebo neštátnych subjektov. Použitie metódy je teraz ťažšie sledovať, sú škodlivejšie a pomocou digitálnych nástrojov a sociálnych médií sa ľahšie realizujú.

Je to odrazom hlbokej zmeny v priestore informácií, teda prechodu z redakčných mediálnych zdrojov na obsah vytváraný používateľmi, šírený platformami a poháňaný algoritmi. Výsledkom sú nové slobody, ale aj nižšie náklady na manipuláciu s informáciami, pričom Rusku a ostatným aktérom to uľahčuje zintenzívnenie informačnej vojny.

Musíme urobiť viac pre ochranu našej demokracie.

Preto navrhujem nový **európsky štít na obranu demokracie**. V rámci toho budeme bojovať proti zahraničnej manipulácii s informáciami a zasahovaniu online, pričom budeme vychádzať z príkladov agentúry Viginum vo Francúzsku alebo švédskej psychologické obrannej agentúry.

Cieľom je zvýšiť situačnú informovanosť prostredníctvom odhaľovania dezinformácií a manipulácie s informáciami, ich analýzy a proaktívneho boja proti nim.

Zameriame sa na **odolnosť a pripravenosť spoločnosti** prostredníctvom zvýšenej digitálnej a mediálnej gramotnosti a posilnenia prevencie prostredníctvom včasného vyvracania

dezinformácií. Vytvoríme **európsku sieť overovateľov faktov** a sprístupníme ju vo všetkých jazykoch.

Budeme tiež pokračovať v **zintenzívňovaní digitálneho presadzovania práva** s cieľom zabezpečiť, aby sa zmanipulované alebo zavádzajúce informácie odhalili, označili a v prípade potreby odstránili v súlade s aktom o digitálnych službách.

Napokon sa budeme **zaoberať aj čoraz realistickejším vysoko falošným obsahom**, ktorý ovplyvnil voľby v celej Európe. Zabezpečíme, aby sa v akte o umelej inteligencii vykonávali požiadavky na transparentnosť a aby sme posilnili náš prístup k obsahu vytváranému umelou inteligenciou.

Pri ochrane našej demokracie budeme vždy rešpektovať náš trvalý záväzok **zachovávať a podporovať slobodu slova**.

Posilnenie právneho štátu

Demokracia a hospodárstvo Európy sa opierajú o právny štát. Vďaka nemu funguje naša spoločnosť a zabezpečuje sa ochrana práv, trestanie korupcie a presadzovanie plnenia zmlúv.

Právny štát nemá žiadny koncový bod. Výzvy existujú v celej Európe, na rôznych úrovniach a s rôznymi otázkami.

Za posledných päť rokov sme toho urobili veľa. V súčasnosti sme lepšie ako kedykoľvek predtým schopní riešiť otázky v oblasti právneho štátu objektívne a rovnako v každom členskom štáte. Boli sme však aj svedkami vzniku znepokojujúcich trendov.

Posilnenie právneho štátu bude našou každodennou prácou a povinnosťou.



Budeme naďalej zlepšovať naše monitorovanie a podávanie správ, ako aj posilňovať systém báz a protiváh najmä sledovaním vykonávania odporúčaní.

Správa o právnom štáte ukazuje, ako môže pri dosahovaní pokroku pomôcť dialóg. Teraz musíme túto správu konsolidovať a zabezpečiť, aby sa zaoberala všetkými otázkami v celej Európe.

Do správy pridáme rozmer jednotného trhu s cieľom riešiť otázky právneho štátu, ktoré majú vplyv na spoločnosti, najmä MSP, pôsobiace cezhranične. Do správy zahrnieme aj ďalšie prístupové krajiny hneď a v takom stave, ako budú pripravené.

Budeme investovať do dodržiavania zásady právneho štátu. Navrhнем, aby sa finančné prostriedky EÚ vyčlenili aj na vnútroštátne opatrenia, napríklad na boj proti korupcii a na ochranu finančných záujmov EÚ.

Dodržiavanie zásady právneho štátu je pre fondy EÚ nevyhnutnosťou.

Na tento účel vytvoríme užšie prepojenie medzi odporúčaniami uvedenými v správe o právnom štáte a finančnou podporou. A zabezpečíme, aby mal budúci dlhodobý rozpočet silné záruky v oblasti právneho štátu vrátane **všeobecného režimu podmienenosti** uplatniteľného na všetky fondy EÚ.

Poučíme sa aj z nástroja NextGenerationEU, ktorý ukázal, ako možno rozpočet prepojiť s reformami, ktorými sa posilňuje právny štát.

Presadzovanie práva v rámci postupov v prípade nesplnenia povinnosti a posilnené uplatňovanie **mechanizmu uvedeného v článku 7** sa musí naďalej využívať účinne, a to aj v budúcej rozšírenej únii.

Jedným z ústredných princípov právneho štátu a demokracie v širšom zmysle je **sloboda médií**.

Vo svete čoraz rýchlejších médií a čoraz väčšieho počtu dezinformácií musíme urobiť všetko pre to, aby sme podporili slobodné médiá v celej únii.

Vykonáme Európsky akt o slobode médií a **zvýšime našu podporu a ochranu nezávislých médií a novinárov**, pričom budeme bojovať proti nátlaku a neetickému správaniu.

Postavenie občanov do centra našej demokracie

Konferencia o budúcnosti Európy a úspech európskych panelových diskusií občanov boli veľkými krokmi smerom k deliberatívnejšej demokracii a zapojeniu ľudí nad rámec volieb alebo politiky.

Teraz musíme **uplatňovať participáciu občanov v celej EÚ**.

Každý rok vyberieme oblasti politiky a návrhy, v ktorých by odporúčania **európskych panelových diskusií občanov** mali najvyššiu hodnotu. Nadviažeme na ich odporúčania, ako sú odporúčania panelu o **boji proti nenávisti v spoločnosti** z roku 2024.

V rovnakom duchu **zintenzívňujeme aj našu spoluprácu s organizáciami občianskej spoločnosti**, ktoré majú odborné znalosti a dôležitú úlohu pri riešení konkrétnych spoločenských problémov a dodržiavaní ľudských práv.

Musíme zabezpečiť lepšiu ochranu občianskej spoločnosti pri jej práci.

Budeme tiež spolupracovať s predstaviteľmi miestnych samospráv na zapájanie občanov, aby sme lepšie rozumeli vplyvu Európy na každodenný život. Spolu s **Výborom regiónov** už spolupracujeme so sieťou pozostávajúcou z viac ako 3 000 predstaviteľov miestnych samospráv a v nasledujúcich piatich rokoch by sme túto sieť mali posilniť.

Globálna Európa: využitie našej sily a partnerstiev

V tak nebezpečnom svete, ako je už po generácie, musí byť Európa pri presadzovaní svojich strategických záujmov asertívnejšia.

Útočná vojna Ruska, ktorú poháňa Putinova imperiálna túžba zničiť Ukrajinu a jej európsku budúcnosť, je súčasťou širšieho a systematického útoku na Európu, naše hodnoty a medzinárodný poriadok založený na pravidlách.

Ukrajina každý deň bojuje za našu slobodu – a my musíme pracovať na jej slobode tiež.

To bude naďalej našou najvyššou prioritou na domácej aj medzinárodnej scéne, pričom budeme získavať partnerov na podporu krátkodobého i dlhodobého úsilia o obnovu.

Túto vojnu na európskej pôde nemôžeme vidieť izolovane. Teraz sa rozhoduje o osude sveta. Posledné roky boli prehliadkou novej ligy autoritárskych režimov – od Iránu cez Severnú Kóreu až po Rusko a ďalšie krajiny –, ktoré podnecujú rozdeľovanie a vytvárajú alternatívny medzinárodný poriadok založený na prekreslených mapách, imperiálnych myšlienkach a sférach vplyvu.

Vojna v Gaze a destabilizácia Blízkeho východu ako celku vedú ku krviprelievaniu a k nestabilite v celom regióne. Na celom svete eskalujú prevraty a konflikty.

Vstúpili sme do éry geostrategických súperení.

Agresívnejší postoj a nekalá hospodárska súťaž z Číny, jej „bezmedzné“ priateľstvo s Ruskom – a dynamika jej vzťahu s Európou – to všetko odráža posun od spolupráce k súťaživosti. Sme svedkami zneužívania všetkých druhov politík ako zbrane, od energetiky cez migráciu až po klímu. V dôsledku toho sa náš medzinárodný poriadok otriasa a naše globálne inštitúcie sa stali menej účinnými.

Táto nová realita pretrvá bez ohľadu na výsledok volieb na celom svete v nadchádzajúcich mesiacoch. Naša **nová zahraničná a bezpečnostná politika** musí túto drsnú realitu zohľadňovať.

Začína to prácou s podobne zmýšľajúcimi partnermi a priateľmi v rámci skupiny G7 a mimo nej. V tomto duchu budeme pracovať na **posilnení vzťahov so Spojeným kráľovstvom** v otázkach spoločného záujmu, ako sú energetika, bezpečnosť, odolnosť a medzilidské kontakty.

Budem úzko spolupracovať s vysokou predstaviteľkou a podpredsedníčkou na zabezpečení koordinovaného prístupu k našim vonkajším činnostiam.

Rozšírenie ako geopolitická nutnosť

Oslavy pri príležitosti 20 rokov od najväčšej vlny rozšírenia nám umožnili zamyslieť sa nad úspechom, ktorý toto rozšírenie pre dané krajiny a pre Úniu ako celok znamenalo.

Opäť je tu raz historický moment a Európa musí v záujme svojej budúcnosti urobiť jasné rozhodnutie.

Som presvedčená, že je našou morálnou, politickou a geostrategickou povinnosťou Úniu naďalej scelovať – v súlade so sľubom, ktorý sme zložili v zmluvách.

Vo svete, v ktorom majú hlavné slovo veľmoci, bude mať väčšia a silnejšia Únia väčšiu geopolitickú váhu a väčší vplyv na globálnej scéne. Pomôže nám znížiť mieru našej závislosti od iných, zvýšiť našu odolnosť a posilniť našu konkurencieschopnosť. Zvýši našu bezpečnosť a môže nám pomôcť ukotviť demokraciu, stabilitu a právny štát naprieč Európou.

Nebude to však jednoduchá cesta.



Pristúpenie k EÚ bude vždy procesom založeným na plnení podmienok – a každá kandidátska krajina bude posudzovaná na základe jej vlastného pokroku pri dosahovaní každého z kritérií.

Našu podporu pre prípravu kandidátskych krajín vystupňujeme, a to najmä za pomoci investícií a reforiem v rámci plánu rastu pre západný Balkán a Nástroja pre Ukrajinu. Pomôže im to prebrať časti *acquis* Únie a začleniť sa do jednotného trhu, ako aj získať prvé skúsenosti so zaobchádzaním s finančnými prostriedkami EÚ.

Právny štát a základné hodnoty budú naďalej predstavovať základný rámec pre politiku rozširovania EÚ, ktorý bude základom našej zreformovanej a rozšírenej Únie v budúcnosti.

Riadiť túto činnosť bude na to určený komisár pre rozširovanie, ktorého vymenujem.

Mnohí pochybovali o schopnosti EÚ integrovať veľký počet členských štátov v roku 2004 – všetky s rozličnou silou, ekonomickou štruktúrou a počtom obyvateľstva. EÚ však túto výzvu zvládla. Tým, že sa pripravila vo vnútri a integráciu umožnila včas.

Európa túto výzvu opätovne zvládne.

Strategickejší prístup k nášmu susedstvu

Tento cielenejší prístup k rozširovaniu by mal ísť ruka v ruke aj s cielenejším prístupom k nášmu širšiemu susedstvu, najmä pokiaľ ide o Stredozemie.

Vymenujem **komisára pre Stredozemie**, ktorý bude mať na starosti investície a partnerstvá, ekonomickú stabilitu, vytváranie pracovných miest, energetiku, bezpečnosť, migráciu a ostatné oblasti spoločného záujmu rešpektujúce naše hodnoty a zásady. Komisár bude úzko spolupracovať s vysokou predstaviteľkou a podpredsedníčkou Komisie.

Nový pakt pre Stredozemie predefinuje tento zásadný vzťah a poskytne jasný politický signál

partnerstva vo svete plnom súperenia a nestability.

Okrem toho **musí Európa zohrávať aktívnu úlohu aj na Blízkom východe** – v záujme všetkých strán a stability v regióne.

Aby sa zabezpečilo dosiahnutie **spravodlivého a komplexného riešenia pretrvávajúceho konfliktu v Gaze**, je nutné, aby sme svojím dielom prispeli k všetkým diplomatickým snahám.

Musíme urobiť všetko preto, aby sa zabránilo ďalšiemu prelievaniu krvi. Znamená to usilovať sa o okamžité prímerie v Gaze, prepustenie všetkých rukojemníkov a významné a nepretržité zvyšovanie toku humanitárnej pomoci do Gazy.

Potrebujeme trvalé prímerie a výhľad do budúcnosti. Na základe dohodnutých reforiem vypracujeme viacročný podporný balík pre efektívne palestínske orgány a pousilujeme sa pomôcť vytvoriť podmienky pre riešenie založené na existencii dvoch štátov. Riešenie založené na existencii dvoch štátov je najlepším spôsobom na zaistenie bezpečnosti tak Izraelčanov, ako aj Palestínčanov.

Toto bude súčasťou širšej a **komplexnej stratégie EÚ vo vzťahu k Blízkemu východu**, ktorá by sa mala zameriavať na budúcnosť Gazy bezprostredne po vojne. Táto stratégia by sa mala sústrediť na podporu riešenia založeného na existencii dvoch štátov a posilňovanie partnerstiev s kľúčovými zainteresovanými stranami v regióne.

Nová hospodárska zahraničná politika

V dnešnom svete sú geopolitika a geoekonómia neodlučiteľné. To isté musí platiť aj pre európsku zahraničnú a hospodársku politiku.

Obchodná sila a hospodárska otvorenosť Európy sú zásadné pre našu prosperitu – otváranie nových trhov pre naše spoločnosti, ponúkajúce širšieho výberu udržateľného tovaru

zákazníkom a poskytovanie nových investícií pre naše odvetvia.

Toto je akútne dôležité vo svete, na ktorom sa podpisuje boj o získanie technologickej výhody, účelové zneužívanie hospodárskych závislostí a čoraz užšia hranica medzi hospodárstvom a bezpečnosťou. Pokiaľ ide o tieto riziká, musíme byť realistickí.

Pre súčasnú realitu musíme sformulovať novú hospodársku zahraničnú politiku.

Tromi hlavnými článkami tohto politického programu bude hospodárska bezpečnosť, obchod a investície do partnerstiev.

Komisia bude ako prvé prioritizovať napredovanie v oblasti európskej **hospodárskej bezpečnosti a hospodárskej diplomacie**.

To znamená posilňovať našu konkurencieschopnosť na vnútornom trhu a investovať do výskumnej kapacity v oblasti strategických technológií a technológií dvojakého použitia, ktoré sú zásadné pre naše hospodárstvo a bezpečnosť.

Súčasne musíme byť **asertívnejší pri ochrane nášho hospodárstva** pred únikom kľúčových technológií, a pokiaľ ide o bezpečnostné obavy. Tento problém je obzvlášť akútny, keď ide o tých, ktorí sú súčasne našimi strategickými konkurentmi a systémovými rivalmi.

Vychádzať bude treba z realistického posúdenia a našej zásady „**znižovať riziko, nepretínať väzby**“.

Dokončíme preskúmanie rámca na preverovanie priamych zahraničných investícií, vypracujeme skutočne koordinovaný prístup ku kontrolám vývozu a budeme sa venovať rizikám plynúcim z odchádzajúcich investícií. Spolu s našimi partnermi v G7 a ostatnými rovnako zmysluplnými partnermi vyvineme normy hospodárskej bezpečnosti pre kľúčové dodávateľské reťazce.

Druhým pilierom našej hospodárskej zahraničnej politiky je obchod.

Budeme pokračovať v prehĺbovaní našich prepojení v duchu voľného a spravodlivého obchodu s centrami rastu a partnermi na celom svete, pričom zabezpečíme reciprocitu a rovnaké podmienky.

V záujme zabezpečenia prístupu k tomu, čo potrebujeme, aby sme vybudovali diverzifikované a odolné dodávateľské reťazce, vyvineme tiež nové spektrum partnerstiev pre čistý obchod a investície a prehĺbime naše vzťahy, pokiaľ ide o **kritické nerasty a suroviny**.

Aby toto bolo možné, musíme udržiavať a zlepšovať obchod založený na pravidlách vrátane zreformovanej a posilnenej **Svetovej obchodnej organizácie**.

Zároveň budeme ambicióznejší pri presadzovaní našich obchodných dohôd a všetky naše **nástroje na ochranu obchodu** budeme využívať všade tam, kde je to potrebné.

Tretím prvkom našej hospodárskej zahraničnej politiky sú partnerstvá a spoločné investície do našich záujmov a našich partnerov prostredníctvom stratégie Global Gateway, ktorá je našou iniciatívou na investovanie do infraštruktúrnych projektov na celom svete.

Stratégiu Global Gateway dodáme novú dimenziu tým, že našim partnerom ponúkne celý balík zahŕňajúci investície do infraštruktúry, obchod a makroekonomickú podporu.

Urobíme tak prostredníctvom prístupu Tím Európa, pričom zmobilizujeme členské štáty, verejné rozvojové banky a rozvojové finančné inštitúcie, Európsku investičnú banku, Európsku banku pre obnovu a rozvoj, agentúry na podporu exportu a súkromný sektor.

Týmto spôsobom chceme **vytvoriť dlhodobé, vzájomne prospešné partnerstvá** –



investíciami do spoločnej budúcnosti a dlhodobými záväzkami.

To znamená tiež pracovať na oblastiach spoločného záujmu s krajinami a hospodárstvami v ázijsko-tichomorskom regióne, Afrike, Latinskej Amerike a Karibiku.

Ázijsko-tichomorský región sa stal rozhodujúcim regiónom pre budúcnosť sveta. Budeme prehlbovať našu spoluprácu s partnermi v tomto regióne, pričom budeme stavať na našej už existujúcej stratégii. Navrhujeme nový **strategický program EÚ – India** a posilíme našu spoluprácu so Združením národov juhovýchodnej Ázie.

Rovnako budeme spolupracovať s Japonskom, Kóreou, Novým Zélandom a Austráliou, ktoré stoja pred rovnakými výzvami ako Únia, pokiaľ ide o kybernetickú bezpečnosť, vesmír a bezpečné dodávky nerastov a technológií. Súčasťou tejto spolupráce je aj naše kolektívne úsilie o zapojenie celého spektra našej kombinovanej diplomacie v záujme toho, aby sme zabránili Číne jednostranne meniť vojenskými prostriedkami *status quo*, hlavne pokiaľ ide o Taiwan.

Pred tým, než sa uskutoční ďalší samit Európskej únie a Africkej únie v roku 2025, potrebujeme **dodať nášmu spoločnému partnerstvu s Afrikou nový impulz**. Prostredníctvom stratégie Global Gateway urýchlíme investície do dopravných koridorov, prístavov, tvorby obnoviteľnej energie, výroby čistého vodíka a surovinových hodnotových reťazcov.

Budeme spolupracovať, aby sme spoločne vyriešili problémy Afriky, od reformy medzinárodných inštitúcií po dosah klimatickej zmeny, demografiu a migráciu na našich kontinentoch.

Prostredníctvom investícií v rámci stratégie Global Gateway a spolupráce v oblasti spoločných záujmov od bezpečnosti až po energetiku prehĺbime spoluprácu medzi EÚ a **Latinskou Amerikou a Karibikom**.

Pretvorenie multilateralizmu pre dnešný svet

Európa bude vždy brániť medzinárodný poriadok založený na pravidlách, v ktorom sú zákony a normy silnejšie ako sila a konflikt. Je to základ našej Únie a bude to základ našej budúcnosti.

Musíme však uznať aj oprávnené obavy partnerov na celom svete, ktorí sú presvedčení, že súčasný systém nenavrhlí oni a ani pre nich nefunguje.

Chcela by som, **aby Európa zohrávala vedúcu úlohu pri reforme medzinárodného systému**.

Začne sa to pri príležitosti nadchádzajúceho **samitu OSN o budúcnosti**, na ktorom sa bude venovať pozornosť spravodlivejšiemu zastúpeniu všetkých regiónov a budú sa riešiť otázky spojené s rozvojom a dlhom.

Mali by sme sa tejto príležitosti chopiť toho, aby sme medzinárodný systém prispôbili dnešnému svetu, najmä v oblasti digitálnych otázok, kde sú potrebné silné záruky a nová forma riadenia.

Takisto musíme počúvať a lepšie reagovať na obavy partnerov, ktorých sa európske právne predpisy dotýkajú, pričom ide najmä o tie, ktoré súvisia s Európskou zelenou dohodou.

Potrebujeme systematickejší prístup pri posudzovaní vplyvu našich právnych predpisov na krajiny mimo EÚ a musíme poskytovať cielenejšiu podporu, aby sme im pomohli prispôbiť sa týmto predpisom a ťažiť z nich.

Spolupráca pri dosahovaní výsledkov a príprava Únie na budúcnosť

Za posledných päť rokov si Európa vytýčila kurz smerom k ambicióznemu programu modernizácie. Teraz sa musíme zamerať na vykonávanie, investície a reformy, a pripraviť sa tak na budúcnosť. Týka sa to všetkých priorít stanovených v týchto usmerneniach a bude si to vyžadovať tímové úsilie všetkých inštitúcií a členských štátov.

Nový rozpočet zodpovedajúci našim ambíciám

Európsky rozpočet zlepšuje kvalitu života a celkovú existenciu občanov, poľnohospodárov, výskumníkov, fungovanie podnikov a regiónov v celej Európe aj mimo nej.

V posledných rokoch rozpočet opäť ukázal, aký je dôležitý – od reakcie na pandémiu až po riešenie energetickej krízy a podporu Ukrajiny.

Dohodli sme sa na programe SURE, aby sme pomohli zachrániť približne 40 miliónov pracovných miest v celej Únii, na nástroji NextGenerationEU, aby sme investovali do nášho budúceho hospodárstva a na programe REPowerEU, aby sme pomohli znížiť ceny energie a zvýšiť naše dodávky po tom, ako nás Putin začal vydierať.

A keď sme potrebovali nevyhnutné finančné prostriedky na naliehavé priority, dohodli sme sa na vôbec prvej revízii nášho rozpočtu v polovici trvania.

To všetko dokazuje, že s európskym rozpočtom možno urobiť veľa pre to, aby sa výsledky dosiahli tam, kde je to najviac dôležité. Teraz musíme zabezpečiť, aby sme v nasledujúcich rokoch túto finančnú kapacitu využili čo najlepšie.

Z týchto skúseností sme sa ale aj veľa poučili – v prvom rade to, že finančné prostriedky

musíme byť schopní použiť **jednoduchým a pružným spôsobom, pohotovo a strategicky.**

Naše výdavky na európskej úrovni v súčasnom rozpočtovom období obstáli v porovnaní s našimi konkurentmi dobre, a to aj bez zohľadnenia vnútroštátnych výdavkov. Sú však rozložené medzi príliš veľa prekrývajúcich sa programov, z ktorých mnohé financujú rovnaké veci, ale s rôznymi požiadavkami, pričom je ťažké takéto financovanie účinne kombinovať. Výdavky EÚ musíme lepšie zamerať na naše spoločné priority.

V záujme moderného a posilneného rozpočtu EÚ potrebujeme nový prístup.

V roku 2025 preto navrhнем nový dlhodobý rozpočet, ktorý bude:

viac zameraný na plnenie našich priorít a cieľov a sústredený na oblasti, kde sú opatrenia EÚ najpotrebnejšie, a to čo najpružnejším spôsobom. Želám si rozpočet založený na politikách, nie na programoch.

jednoduchší, pokiaľ ide o spôsob fungovania, teda s menším počtom programov a plánom pre každú krajinu prepájajúcim kľúčové reformy s investíciami, pričom sa bude zameriavať na naše spoločné priority vrátane podpory hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti.

mat' väčší dosah, najmä prostredníctvom Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť a lepšieho využívania rozpočtu na stimuláciu ďalšieho vnútroštátneho, súkromného a inštitucionálneho financovania.

Dodržiavanie zásad právneho štátu je – a bude – nevyhnutné v prípade finančných prostriedkov EÚ.

Takisto budeme musieť **prepracovať financovanie našej vonkajšej činnosti**, aby



bolo účinnejšie a lepšie zacielené na našich partnerov a viac zosúladené s našimi strategickými záujmami.

Táto ambícia si vyžaduje **posilnené a modernizované príjmy do rozpočtu EÚ**. Na zabezpečenie dostatočného a udržateľného financovania našich spoločných priorít budeme potrebovať nové vlastné zdroje.

Ambiciózný program reforiem pre Európu

Kým predtým boli reformy potrebné, s rozšírením sa stávajú nevyhnutnými.

Som presvedčená o tom, že potrebujeme **ambiciózný program reforiem**, aby sme zaistili, že väčšia Únia bude riadne fungovať a my budeme pripravení riešiť geopolitické výzvy, a aby sme zlepšili demokratickú legitimitu, najmä prostredníctvom účasti občanov. Znamená to, že by sme mali pokračovať v práci nadväzujúcej na Konferenciu o budúcnosti Európy.

Som presvedčená o tom, že potrebujeme zmeniť zmluvy, pokiaľ to pomôže zlepšiť Úniu.

Takisto musíme využiť rozširovanie ako katalyzátor pokroku, pokiaľ ide o našu schopnosť konať, naše politiky a výdavkové programy.

EÚ aj budúce členské štáty by v čase prístúpenia mali byť pripravené. Na oboch týchto cieľoch by sme mali pracovať súbežne. EÚ sa musí súčasne rozširovať aj prehĺbovať.

Počas prvých 100 dní predstavíme **preskúmania politík pred rozširovaním** zamerané na jednotlivé sektory, ako je právny štát, jednotný trh, potravinová bezpečnosť, obrana a bezpečnosť, klíma a energetika, migrácia, ako aj sociálna, hospodárska a územná konvergencia vo všeobecnosti.

Predložíme návrhy na **posilnenie schopnosti Európy konať** so zreteľom na nové formáty a rozhodovacie procesy, a to aj pre rozšírenú Úniu.

Zameriame sa pritom na to, čo sa dá urobiť už teraz, a na tie oblasti, v ktorých sa vynára široký konsenzus.

Spolupráca s Európskym parlamentom

V roku 2019 som si za prioritu stanovila posilnenie partnerstva medzi Európskou komisiou a Európskym parlamentom.

Zaviazala som sa, že Parlamentu zverím významnejšiu úlohu pri iniciovaní a formovaní právnych predpisov. Tento záväzok sme naplnili tým, že na uznesenia Parlamentu podľa článku 225 sme reagovali legislatívnymi návrhmi v plnom súlade so zásadami proporcionality, subsidiarity a lepšej tvorby práva.

Toto právo iniciatívy naďalej podporujem.

Vzájomnú spoluprácu v kontexte článku 225 posilníme tým, že komisárov požiadame, aby sa zúčastňovali na štruktúrovaných dialógoch s parlamentnými výbormi o týchto uzneseniach.

Zároveň existuje mnoho oblastí, v ktorých môžeme zlepšiť spôsob, akým naše inštitúcie spolupracujú.

Chcem preto spolu s Európskym parlamentom pracovať na rýchlejšej **revízii našej rámcovej dohody**. Pomôže to posilniť našu spoločnú politickú zodpovednosť, dialóg, zvýšiť tok informácií a zabezpečiť väčšiu transparentnosť.

Mnohé krízy, ktorým sme čelili počas posledného funkčného obdobia, si vyžadovali mimoriadne reakcie, najmä prostredníctvom uplatnenia článku 122 ZFEÚ.

Názor Parlamentu v tejto veci beriem na vedomie a zabezpečím, aby sa tento nástroj používal len za výnimočných okolností. Keď sa článok 122 použije, zabezpečím, aby **Komisia v plnej miere Parlamentu odôvodnila jeho použitie**.

Napokon chcem **posilniť dialóg medzi nami** a zabezpečiť, aby boli komisári viac aktívni vo výboroch, ktoré zodpovedajú ich portfóliám.

Kolégium bude schopné reagovať na všetky žiadosti Európskeho parlamentu na rozpravu v pléne v čo najvhodnejšom formáte.

[REDACTED]

